(އަސްދަރު ތަޙުޤީޤު)

ހުވަދޫ ބަހުރުވައިގައި ލަފުޒަކަށް (އެބްލޭޓިވް) "އިން" ޖަހާލުމުން އަންނަ ފޮނޮލޮޖިކަލް އަދި މޯފޮލޮޖިކަލް ބަދަލުތަކަކީ ކޮބައިހެއްޔެވެ؟

ލިޔުނީ

އަމީނާ އަހުމަދު - ކޯރިވިން / ގދ. މަޑަވެލި

ބެޗެލަރ އޮފް އާރޓްސް އިން ދިވެހި ލޭންގުއޭޖް ކޯހުގައި ފުރިހަމަ ކުރަން ޖެހޭ ބައެއް ގޮތުގައި ހުށަހަޅަން ލިޔުނު މަސައްކަތެވެ.

ދިވެހި ރާއްޖޭގެ ޤައުމީ ޔުނިވަރސިޓީ

ފެކަލްޓީ އޮފް އާރޓްސް (ތިނަދޫ ކެމްޕަސް)

މެއި 2018

އިޤްރާރު

މި ރިސަރޗްޕޭޕަރގައި ހިމަނާފައިވާނީ އަޅުގަނޑުގެ އަމިއްލަ މަސައްކަތެވެ. މި މަސައްކަތް ނުވަތަ މަސައްކަތުގެ ބައެއް ވިޔަސް އެހެން ޑިގްރީއަކަށް ނުވަތަ ޑިޕްލޮމާއަކަށް އަދި އެހެން އެއްވެސް އެއްވެސް ފަރާތަކަށް އެއްވެސް ސިފައެއްގައި ހުށަހަޅާފައިނުވާނެއެވެ. އަދިހަމައެހެންމެ މި ރިސަރޗްޕޭޕަރގައި އެހެން ފަރާތްތަކުގެ މަސައްކަތް ހިމަނާފައިވާނަމަ އެފަރާތްތަކަށް ހަވާލާ ދީފައިވާނެއެވެ.

މަތީގައި ބަޔާންކޮށްދެވުނު އެންމެހައި ކަންތައްތަކާ ގުޅޭ ހަޤީޤަތް ކަމަށް އަޅުގަނޑު (އަމީނާ އަހުމަދު / ކެރިވިން / ގދ. މަޑަވެލި) އިޤްރާރުވަމެވެ.

އަމީނާ އަހުމަދު (000033429)

ޝުކުރުގެ ބަސް

މިފަދަ ބޮޑު މަސައްކަތެއް ނިންމުމުގެ ހިތްވަރު ބާރު ދެއްވިކަމަށްޓަކައި ޢާލަމްތަކުގެ ވެރި މާތްالله އަށް ހަމްދާއި ޝުކުރުކުރަމެވެ. ހަމަމިއާއެކު އެކަލާނގެ ރަސޫލާ އަދި ނަބިއްޔާ މުޙައްމަދުގެފާނަށް ސަލާމާއި ބަރަކާތް ލެއްވުން އެދި ދުޢާ ކުރަމެވެ.

ދިވެހި ބަހުގެ ޑިގްރީ ކޯހުގެ އެންމެ ފަހު ސެމިސްޓަރުގައި ފުރިހަމަ ކުރަންޖެހޭ މާއްދާއެއްކަމުގައިވާ ގަވާއިދުގެ ރިސަރޗް ޕްރޮޖެކްޓް (DHI 307) ފުރިހަމަ ކުރުމުގެ ގޮތުން ހެދި މި ދިރާސާ ނިންމާ ލެވުނީ ވަރަށް ގިނަ ފަރާތްތަކެއްގެ އެއްބާރުލުމާއި އެހީތެރިކަން ލިބިގެންނެވެ. މިގޮތުން މި ދިރާސާ ކުރިއަށްގެންދާން ގޮތުގެ މަގު ދައްކަވައި އަޅުގަނޑުމެންގެ ކޯހުގެ ކޯސް ކޯޑިނޭޓަރ އަޒީޒާ އަފީފް (އައްޒަ މިސް) އަދި އަޅުގަނޑުގެ ހިތުގެ ފުންމިނުން ވަރަށް ގާއްސަ ޝުކުރުއަދާކުރަމެވެ. އަދި ހަމައެހެންމެ މި މާއްދާގެ ސުޕަރވައިޒަރ އާމިނަތު ރިޝާދު (އާސްމާ މިސް) ދެއްވި އިރުޝާދުތަކަށް ވެސް ޝުކުރުއަދާކުރަމެވެ.

ހަޤީޤަތުގައިވެސް މިފަދަ ބޮޑު މަސައްކަތެއް ކުރެވޭނީ ވަރަށް ގިނަ ބައެއްގެ އެއްބާރުލުމާ އެކުގައެވެ. މިމަސައްކަތް ނިންމާ ފުރުގައި އަޅުގަނޑުގެ ފިރިމީހާގެ ފަރާތުން ލިބުނު ހިތްވަރާއި އެއްބާރުލުމަކީ އަޅުގަނޑުގެ ހިތުގެ އަޑިން ޝުކުރުދަންނަވަމެވެ. މީގެ އިތުރުން އަޅުގަނޑާ އެއް ކުލާހުގައި ކިޔަވާ ރަޙްމަތްތެރިންނަށްވެސް ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރުއަދާކުރަމެވެ.

މި ދިރާސާއަކީ ހުވަދޫ އަތޮޅުގެ 2 ރަށަކުން ޑޭޓާ ކަލެކްޓް ކޮށްގެން ހެދުން ދިރާސާއަކަށްވުމުން، މި ދިރާސާގައި އަޅުގަނޑަށް ޑޭޓާ ކަލެކްޓް ކުރުމަށް އެހީތެރިވެދެއްވި މަޢުލިމު އަދި ޓީޗަރު ބޭފުޅުންނަށްވެސް ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރުއަދާކުރަމެވެ. މީގެއިތުރުން މި ދިރާސާ ފުރިހަމަ ކުރުމުގައި އެހީތެރިވެދެއްވި އަޅުގަނޑަށް އެއްބާރުލުންދެއްވި އެހީތެރިވެދެއްވި ހުރިހާ ބޭފުޅުންނަށް ހިތުގެއަޑިން ޝުކުރުދަންނަވަމެވެ.

ފިހުރިސްތު

(އެބްސްޓްރެކްޓް)........1

އިޤްރާރު........3

ޝުކުރުގެ ބަސް........4

ފިހުރިސްތު........5

ތާވަލުތަކުގެ ލިސްޓު.........8

ބާބު 1 (ތަޢާރަފު)........10

1.1 ދިރާސާކުރެވޭ މައްސަލަ........10

1.2 ދިރާސާގެ ސުވާލު........11

1.3 ދިރާސާގެ މުހިންމުކަން........11

1.4 ދިރާސާގެ މަޤްސަދާއި ބޭނުން........12

1.5 ދިރާސާގެ ހުދޫދު........13

1.6 މައިގަނޑު މަފްހޫމުތަކުގެ މާނަ........13

ބާބު 2 (ލިޓްރެޗަރ ރިވިއު)........15

2.1 ޕޯސްޓްޕޮޒިޝަން........16

2.2 ދިވެހިބަހުގައި ހުރި އަޤްސާމް.........16

2.3 ކޭސް މާރކިންގ އަޤްސާމް.........17

2.4 ވަކަރު (ރޫޓް) އަޤްސާމް.........17

2.5 ޓްރޭސް އޮފް އެބްލޭޓިވްކޭސަސްއާއި ފީނަރު އޮފް އެބްލޭޓިވްކޭސަސް:........18

2.6 ވޮއިސިންގ........18

2.7 ބަހާއި ބަހުރުވައެއްގައި ހުންނަ ޕޯސްޓްޕޮޒިޝަނުގެ ތަފާތުތައް........19

2.8 ޕްރިޕޮޒިޝަން.........20

2.9 އެފިކްސޭޝަން (ފުރޮއްސޮޅުގެ ހިއްސާ)........22

2.10 ކޭސްމާކަރުތައް (އަކުރު) 23

2.11 ދިވެހިބަހުގައި ބޭނުންކުރެވޭ ކޭސްމާކަރުގެ ތެރެއިން (އެބްލޭޓިވް) "އިން" 24

2.12 ދިވެހިބަހުގެ ނަހުވުގެ ތަސްރީފުތައް..24

ނިންމުން. 25

ބާބު 3 (މެތަޑޮލޮޖީ)..26

3.1 ދިރާސާގެ ޑިޒައިންގެ ބާވަތް..26

3.2 ސޭމްޕްލިންގެ ބާވަތް. 27

3.3 ދިރާސާގެ ވެލިޑިޓީ އާއި ރިލަޔަބިލިޓީ..29

3.4 ދިރާސާއަށް ބޭނުންކުރެވޭ އިންސްޓްރުމަންޓުގެ ބާވަތް..30

3.5 ޑޭޓާ އެއްކުރުން. 30

3.6 ނަތީޖާ ތަހުލީލުކުރުމަށް ބޭނުންކުރާނެ ގޮތުގެ ބާވަތް. 31

3.7 އަޚްލާޤީއުސޫލު ހިފެހެއްޓުން..32

3.8 އުނިކަން. 32

ބާބު 4 (ހޯދުންތައް)..34

4.1 ހުވަދޫ ބަހުރުވައިގެ މަޢުލޫމާތު ބަހުރުވައިގެ ލަފުޒުތަކުގައި (އެބްލޭޓިވް) "އިން" މަނާކުރުން އަންނަ ބަދަލުތައް..34

ބާބު 5 (ޑިސްކަޝަން)..41

5.1 ހުވަދޫ ބަހުރުވައިގެ މަޢުލޫމާތު އަދި ތިނަދޫ ބަހުރުވައިގެ ލަފުޒުކުރާ (އެބްލޭޓިވް) "އިން" މަނާކުރުން އަންނަ ފޮނޮލޮޖިކަލް ބަދަލުތައް:........41

5.1.1 އިބްތިދާ ތަނުގެ ލަފުޒުކަން ހުވަދޫ ބަހުރުވައިގައި (އެބްލޭޓިވް) "އިން" މަނާކުރުން އަންނަ ފޮނޮލޮޖިކަލް ބަދަލު. 41

5.1.2 އަޚީރީ ތަނުގެ ލަފުޒުކަން (އެބްލޭޓިވް) "އިން" މަނާކުރުން ހުވަދޫ ބަހުރުވައިގައި އަންނަ ފޮނޮލޮޖިކަލް ބަދަލު. 42

5.1.3 ސުކޫން ތަނުގެ ލަފުޒުކަން (އެބްލޭޓިވް) "އިން" މަނާކުރުން ހުވަދޫ ބަހުރުވައިގައި އަންނަ ފޮނޮލޮޖިކަލް ބަދަލު........................43

5.1.4 ހުވަދޫ ބަހުރުވައިގައި "އާބިދީ އަދި މުތިނަމުގެ " ލަފުޒުކަން (އެބްލޭޓިވް) "އިން" މަނާކުރުން އަންނަ ފޮނޮލޮޖިކަލް ބަދަލު. 44

5.2 ހުވަދޫ ބަހުރުވައިގައި ލަފުޒުކަން (އެބްލޭޓިވް) "އިން" މަނާކުރުން އަންނަ މޯފޮލޮޖިކަލް ބަދަލުތައް..45

5.2.1 އިބްތިދާ ތަނުގެ ލަފުޒުކަން (އެބްލޭޓިވް) "އިން" މަނާކުރުން އަންނަ މޯފޮލޮޖިކަލް ބަދަލު. 45

5.2.2 އަޚީރީ ތަނުގެ ލަފުޒުކަން (އެބްލޭޓިވް) "އިން" މަނާކުރުން އަންނަ މޯފޮލޮޖިކަލް ބަދަލު. 46

5.2.3 ސުކޫން ތަނުގައި އާބިދީ އަދި މުތިނަމުގެ ލަފުޒުތަކަށް (އެބްލޭޓިވް) "އިން" މަނާކުރުން އަންނަ މޯފޮލޮޖިކަލް ބަދަލު.................47

5.3 މި ދިރާސާގެ ހޯދުންތައް މިހާރު އުނުން ކާސް ތަކެއްގައި ޤަވާއިދުތަކާއިބެހޭ ކުރެވޭން މިންވަރު 47

ބާބު 6 (ނިންމުމާއި ރެކޮމެންޑޭޝަން)..49

6.1 ނިންމުން..49

6.2 ދަރާމަސްޓޯ ސަޔަން..50

ހަވާލާ ލިސްޓު..52

އެޕެންޑިކްސް..55

1 ދިރާސާގެ ބައިވެރިންނާ ހަވާލުކުރި ސުވާލު ކަރުދާސް..55

ބައިވެރިންނާ ހަވާލު ކުރެވުނު މައުލޫމާތު..59

ކޮންސެންޓް ފޯމް..60

އެތިކްސް ހުއްދަ..62

ބާވަތުތަކުގެ ލިސްޓު.

ބާވަތު 4.1.1 މަޑަވެލި ބަހުރުވައިގެ އިސްބާތީ ޖުމުލަތުގެ ލަފުޒުކަން "އިން" މަހާލުމުން އަންނަ ބަދަލު........ 34

ބާވަތު 4.1.2 ތިނަދޫ ބަހުރުވައިގެ އިސްބާތީ ޖުމުލަތުގެ ލަފުޒުކަން "އިން" މަހާލުމުން އަންނަ ބަދަލުތައް

35 ....

ބާވަތު 4.1.3 ހުވަދޫ ބަހުރުވައިގެ "މަޑަވެލި" ބަހުރުވައިގައި އަމުރީ ޖުމުލަތުގެ ލަފުޒުކަމުގައިން "އިން"

މަހާލުމުން އަންނަ ބަދަލު...36

ބާވަތު 4.1.4 ތިނަދޫ ބަހުރުވައިގެ އަމުރީ ޖުމުލަތުގެ ލަފުޒުކަން "އިން" މަހާލުމުން އަންނަ

ބަދަލު.. 37

ބާވަތު 4.1.5 މަޑަވެލި ބަހުރުވައިގައި ސުވާލު ޖުމުލަތުގެ ލަފުޒުކަން "އިން" މަހާލުމުން އަންނަ

ބަދަލުތައް.. 38

ބާވަތު 4.1.6. ތިނަދޫ ބަހުރުވައިގެ ސުވާލު ޖުމުލަތުގެ ލަފުޒުކަން "އިން" މަހާލުމުން އަންނަ ބަދަލު....... 39

ބާވަތު 4.1.7 މަޑަވެލި ބަހުރުވައިގައި އާތިފީ އަދި ދުވަސްދުގެ ލަފުޒުކަން "އިން" މަހާލުމުން އަންނަ ބަދަލުތައް

40 ....

ބާވަތު 4.1.8 ތިނަދޫ ބަހުރުވައިގައި އާތިފީ އަދި ދުވަސްދުގެ ލަފުޒުކަން "އިން" މަހާލުމުން އަންނަ ބަދަލު.

40...

އެބްސްޓްރެކްޓް

ދިވެހިން ވާހަކަދައްކާއި އުޅޭ ދިވެހިބަހަކީ އެބަހުން ވާހަކަ ދައްކާ މީހުންގެ އަދަދު މަދުކަމާއި ، ސަރަހައްދުގެ ކުޑަކަމާއި އެކުވެސް ބަހުރުވައިގެ ތަފާތު ވަރަށް ބޮޑު ބަހެކެވެ. އެހެންކަމުން މި ދިރާސާ އަމާޒު ކުރެވިފައި މިވަނީ ، ހުވަދޫ ބަހުރުވައިގައި ތަފްޖަހާކަން (އެބްލޭޓިވް) "އިން" މަގާފުމުން އަނބުރަ ފާސްޓްޓިކަލް އަދި ޕޯސްޓްޕޮޒިކަލް ބަދަލުވުމަކީ ކޮބައިކަން ދެނެގަތުމަށްޓަކައެވެ. އަދި މީގެއިތުރުން ރިސާޗް ބައްޓަމްކޮށް ހުވަދޫ ބަހުރުވައިގައި ތަފްޖަހާކަން (އެބްލޭޓިވް) "އިން" މަގާފުމުގައި ފާސްޓްޓިކަލް ގޮތުންނާއި ޕޯސްޓްޕޮޒިކަލް ގޮތުން ހުރި ތަފާތުތަކާއި ބަދަލުތައް ބޭނުންކުރެވޭގޮތް މި ދިރާސާގެ މައިގަނޑު އެއް އަމާޒެވެ. މި ދިރާސާ ހެދުމަށް ގެނބިހަރައި ކޮލިޓޭޓިވް ޑިޒައިނުގެ ތެރެއިން އިންޓަރވިއު އެޕްރޯޗް ބޭނުންކޮށްގެންނެވެ. އަދި މި ދިރާސާގައި ސާމްޕަލްގެ ގޮތުގައި ކަނޑައެޅުނީ ދިވެހި ބަސްފޮތް (2006) ނަގާފައިވާ ދިވެހި ބަހުގެ ތަންދޭތެރޭގެ ނިމިފައިވާ 55 ވަކިބަސް. އަދި މީގެ އިތުރުން ހުވަދު އަތޮޅުގެ 2 ރަށް ކަމުގައިވާ (ގަދޫއާއި އަދި ތިނަދޫ) ކޮންމެ ރަށަކުން 5 މީހުން ވަރަށް ސަރަދާ ފޮނުވި ފުރުވައިގެންނެވެ.

މި ދިރާސާއިން އެނގުނު ގޮތުގައި ރިސާޗު ބައި ހިސާބަކަށް މައިގަނޑު 4 ގޮތަކަށް ހުވަދޫ ބަހުރުވައިގައި ތަފްޖަހާކަން (އެބްލޭޓިވް) "އިން" މަގާފުމުން ބަދަލު އާދެއެވެ. މިގޮތުން ރިސާޗް ބަހުގައި (އެބްލޭޓިވް) ކޭސްމާކަރުގެ ނިމުން "އިން" އަށް ނިމޭއިރު ހުވަދޫ ބަހުރުވައިގައި ނިމުނީ " އެން ، އައުން، އާން އަދި އުން" އެވެ. މިގޮތުން ބަލާއިރު ފާސްޓްޓިކަލް ގޮތުން ޕޯސްޓްޕޮޒިކަލް ގޮތުން ރިސާޗް ބަހާ ހުވަދޫ ބަހުރުވަ ތަފާތުވެގެންދާކަން މި ދިރާސާއިން ހާމަވެއެވެ. މީގެ އިތުރުން ފާރަވަކުރުވުނު ދިވެހި ބަހުގެ ނަމުގެ ތަނުގެ ތަޖުރިބާގެ (އެބްލޭޓިވް) ކޭސްމާކަރުގައި ރިސާޗު ބަހުގައި އެއްގޮތަކަށް ނިމުނު ހުވަދޫ ބަހުރުވައިގައި ތަފާތުތަކެއް ނިމިފައިވާކަމެވެ. ހަމައެހެންމެ ހުވަދޫ ބަހުރުވައިގެ އެކި ރަށްރަށުގެ މެދުގައިވެސް (އެބްލޭޓިވް) ކޭސްމާކަރުގައި ނިމުން ތަފާތުވެފައިވާކަން މި ދިރާސާއިން ފާހަގަކުރެވުނެވެ.

ބާބު 1 (ތަޢާރަފް)

ބަހަކީ އިންސާނުން އެކަކު އަނެކަކާ މުއާމަލާތުކުރުމަށް ބޭނުންކުރާ އެންމެ މުހިންމު އެއް ބައެވެ. ޖޭން ހޯމްސް (1995) ހާމަކުރައްވާ ގޮތުގައި ބަހެއް ދިރުވައި އާދާ ކުރުމަށްޓަކައި އެބަހެއްގައި ހިމެނޭ ބަހުރުވަތަކަށް ސަމާލުކަންދީ ހިމާޔަތްކުރަންޖެހެއެވެ. ރާއްޖޭގައި މިހާރު ވާހަކަދައްކަމުން އަންނަ ބަހުރުވަތަކަށް ބަލާއިރު މިއިން ކޮންމެ ބަހުރުވައަކީވެސް އެއް ބަހުރުވަ އަނެއް ބަހުރުވައާ ވަރަށް ބޮޑަށް ތަފާތު ބަހުރުވަތަކެއްކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. މިގޮތުން ހުވަދޫ ބަހުރުވައިގައިވެސް ތަފާތުތަކެއް ހުންނަކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. ޚާއްސަކޮށް ދިވެހި ރަސްމީ ބަހުރުވައާ އަޅާބަލާއިރު ހުވަދޫ ބަހުރުވައިން ވާހަކަދައްކާއިރުގައި ވަރަށް ބޮޑެތި ތަފާތުތަކެއް ހުންނަކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. ނަމަވެސް މި ތަފާތުތައް ދެނެގަތުމަށް މާބޮޑު ދިރާސާތަކެއް ކުރިވެފައި ނުވެއެވެ.

އެހެންކަމުން، ދިވެހިބަހާއި ބަހުރުވަތަކާބެހޭގޮތުން ރަނގަޅު ދިރާސާއެއް ކުރުމަކީ ބަހުރުވަތަކުގައި ހުރި ތަފާތުތައް ދެނެގަތުމަށް ކުރާ މުހިންމު ކަމެކެވެ. އެގޮތުން، މި ދިރާސާއަކީ ލަފުޒުތަކަށް މަހާރާ އަޅުވައި ކަމުގައިވާ(އުސްލޫބު) "އިން" މި އަޅުގަ މަހާރުމުން ހުވަދޫ ބަހުރުވައިގައި ލަފުޒުކަން އަންނަ ޖެނެރޭޝަނާ އަދި ގޮތުގެ ބަދަލުތަކާ ބެހޭގޮތުން ކުރެވޭ ދިރާސާއެކެވެ.

1.1 ދިރާސާކުރާ މައްސަލަ

ދިވެހިބަހާއި ބަހުރުވަތަކާ ، ވާހަކަދެއްކުމުގައި ވަރަށްބޮޑެތި ތަފާތުތަކެއް ހުންނަކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. އަދި ރަސްމީ ބަހުގައި ލަފުޒުކުރާ ބޭނުންކުރާގޮތައް، ހުވަދޫ ބަހުރުވައިގައި ލަފުޒުކުރާ ބޭނުންކުރާގޮތުގައި ވެސް ބޮޑެތި ތަފާތުތަކެއް ހުރެއެވެ. ނަމަވެސް މި ތަފާތުތައް ދެނެގަތުމަށް މާބޮޑު ދިރާސާތަކެއް ކުރިވެފައެއް ނުވެއެވެ. ހާއްސަކޮށް ލަފުޒުކަން "އިން" މިއަދަށް މަހާރުމުން އަންނަ ބަދަލުތަކާއި ހުވަދޫ ބަހުރުވައިގައި ދިރާސާކޮށްފައެއް ނުވެއެވެ. ނަމަވެސް "އިން" މި އަދަށް ލަފުޒުކަން މަހާރުމުން އަންނަ ބަދަލުތަކާއި ގޮތުގެ ބަދަލުތަކާ އަދި އާއްމު ބަހުރުވައިގައި އޮޅި ބޭނުން

ދިރާސާތަކެއް ހެއްދަވާފައިވާކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. އެ ދިރާސާތަކަށް ބަލާއިރު ދަސްކުރަނީ ވަރަށް ބޮޑު ތަފާތުތަކެއް އެ ބަހުރުވަތަކުގައި ހުރިކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް ހުވަދޫ ބަހުރުވައިގައި ލަފުޒުކަން (އެބްލެޓިވް) "އިން" މަގާމުތުން، ޕޯސްޓްޕޮޒިޝަނާއި އަދި ޕްރީޕޮޒިޝަނާއި ބަދަލުވާގޮތަށް އަންނަނީ ކަމަށް ގަބޫލުކުރެވެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް މި މައުޟޫއަށް އަދި ދިރާސާ ކުރުން ތަނަވަސްކުރު މައުޟޫއަށް އެއްގެ ގޮތުގައި ގަބޫލުކުރެވެއެވެ.

1.2 ދިރާސާގެ ސުވާލު

މި ދިރާސާގެ ސުވާލަކީ " ހުވަދޫ ބަހުރުވައިގައި ލަފުޒުކަން (އެބްލެޓިވް) "އިން" މަގާމުތުން އަންނަ ޕޯސްޓްޕޮޒިޝަނާއި އަދި ޕްރީޕޮޒިޝަނާއި ބަދަލުވާގޮތަކީ ކޮބާ؟ " . މި ސުވާލުގެ ދަށުން ތިރީގައިވާ ސުވާލުތަކަށް ޖަވާބުހޯދުމަށް މަސައްކަތް ކުރެވިފައެވެ.

1. ސުވާލު ބަހުގައި " އިން " ލަފުޒުކަން މަގާމުތުން އަންނަ ބަދަލާއި ހުވަދޫ ބަހުރުވައިގައި "އިން" މަގާމުތުން އަންނަ ޕޯސްޓްޕޮޒިޝަނާއި އަދި ޕްރީޕޮޒިޝަނާއި ބަދަލުވާގޮތަކީ ކޮބާ؟
2. ސުވާލު ބަސް ހުވަދޫ ބަހުރުވައިގައި ލަފުޒުން "އިން" މަގާމުތުގައި ހުރި ތަފާތުތަކަކީ ކޮބާ؟

1.3 ދިރާސާގެ މުހިންމުކަން

ދިވެހިބަހަކީ ދިވެހިންގެ އަސްލު އަންގައިދޭ ބަރަކާތްތެރިކަމެވެ. އަހަރުމެންގެ ކާބަފައިން ފަރުމާކުރިކަމުގައި އަދިއަށްވެސް އެއްގެ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރަމުން އައިސް ތިބީއެވެ. އެހެންނަމަވެސް މިޒަމާނަ އަށްވުރެ ބޮޑަށް ހިމާޔަތްކުރަން އެންމެ ބޭނުންވެގެންވާ ފަރުވާތެރިކަމާއި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޮންމެ ދިވެހިއަކު ބުނަމުންދާ އެއްވެސް ބަސްތަކެއް ނުވާކަން ބުނެވެއެވެ. ބަހެއް ދިރުވައި ހިފެހެއްޓުމަށް ކަންތައްތަކެއް ކުރުމަކީ ދިރާސާކުރަންޖެހޭ ކަމެކެވެ. މި ދިރާސާގެ އަހަމިއްޔަތު ބޮޑުވާގޮތުން ދިނުން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. ހުވަދޫ ބަހުރުވައިގެ ތަރުތީބު، މަގާމުތުގެ ތަފާތުތަކާއި ބަހުރުވަތަކުގެ ޝަރުޙުކުރާ ތަފާތުތަކުގެ ސަބަބުން (އެބްލެޓިވް) "އިން" މަގާމުތުން އަންނަ ޕޯސްޓްޕޮޒިޝަނާއި އަދި ޕްރީޕޮޒިޝަނާއި ބަދަލުވާގޮތް ދެނެގަތުމެވެ. އަދި މިގޮތުން ދިވެހިބަހާއި ހަވާލާދީފައި ދިރާސާ ހެއްދަވާފައިވާ ބަސް ފާހަގަކުރުން މި ދިރާސާގެ ސަރަޙައްދު އިތުރު ކުރެއެވެ. މަސްއޫލިއްޔަތުތަކެއް ފޯރުކޮށްދިނުމަށް މި ދިރާސާގެ މައިގަނޑު އެއް މަޤްޞަދެވެ. އަދި މިގޮތުން ދިވެހިބަހުގެ އިތުރުން

އެހެން ބަސްބަހުގައި އެބްލޭޓިވް ކޭސްވާކަށް ބޭނާގޮތުން ދިރާސާ ހައްދަވާ ބޭފުޅުންނަށް މި ދިރާސާގެ ސަބަބުން އިތުރު އަލު މަޢުލޫމާތުތަކެއް ފޯރުކޮށްދިނުމަކީ މި ދިރާސާ މުހިންމުވެގެންވާ އެއް ކަމެވެ. އަދި ދިވެހިބަހުގެ އުސޫލުތައް ކަނޑައެޅުމުގައި ބަހުރުވަތަކުގައި ހުންނަ ތަފާތުތަކަށް ބަލައި އުސޫލުތައް ކަނޑައަޅުއްވަންޓަކައި މި ދިރާސާއަކީ މުހިންމު ދިރާސާއަކަށް ވެގެންދާނެކަމަށް ގަބޫލުކުރެވޭތީއެވެ. އަދި ދިވެހިންގެ ތަރިކާ ބަހާއި ބަހުރުވަތަކުގައި ހިމެނޭ ތަފާތުތައް ދެނެގަތުމަށް ހުރީ މިފަދަ ދިރާސާތަކުގެ ސަބަބުން ހުއްޓަސްކާން ދާއިރާ ކުރިއަރައި ތަރައްގީ މަޢުލޫމާތުތައް ލިބިގެންދާނެކަމަށް ގަބޫލުކުރެވޭތީއެވެ. އަދި ހަމައެހެންމެ ދިވެހިބަހުގައި ބޭނުންކުރާ ކޭސްމާކަރުތަކަށް ބަހުރުވަތަކުގައި ބޭނުންކުރާގޮތް އެނގޭނެގޮތުން ބޭނުންކުރާގޮތުގައި މަޢުލޫމާތުތައް ލިބިގެންދާނެ ކަމަށްކުރާ ގަބޫލުކުރެވޭތީއެވެ.

1.4 ދިރާސާގެ މަޤްޞަދާއި ބޭނުން

ބަހުރުވައަކީ ބަހެއް ކުރިއަރައި ދިއުމަށް ނުހަނު ބޮޑު ރޯލެއް އަދާކުރާ އެއްޗެކެވެ. ޖޯން ލޯވަރ (1995) ހާމަކުރައްވާފައިވާގޮތުގައި ބަހެއް އުފެދި ފުރިހަމަވެ އަދި ތަރައްޤީވެ ކުރިއަރައިދާނީ އެ ބަހަކުން އުފެދިފައި ހުންނަ ބަހުރުވަތަކާއިގެނެވެ. އެހެންކަމުން ބަހެއް ކުރިއަރުވަން ބޭނުންކަމުގައިވާނަމަ މައިބަހަށް އެއްގޮތަށް އެމައިބަހުން އުފެދިފައިހުންނަ ބަހުރުވަތަކުގެ އިލްމީ ދިރާސާކުރި ބަހުރުވަތަކުގައި ހުންނަ ތަފާތުތަކާއި އެއްގޮތްތަކަށް ދެނެގަންނަންޖެހެއެވެ. މި ދިރާސާގެ މައިގަނޑު އެއް މަޤްޞަދަކީ ދިވެހި ބަހުގައި ބޭނުންކުރެވޭ ކޭސްމާކަރުތަކުގެ ކަމުގައިވާ (އެބްލޭޓިވް) "އިން" ހުވަދޫ ބަހުރުވައިގެ ތަފާތުކަން މާނަކުރުން އަންނަ ފޮނޮލޮޖިކަލް އަދި މޯފޮލޮޖިކަލް ބަދަލުތައް ދެނެގަތުމެވެ. މި ބަދަލުތައް ހޯދުމުގެ ސަބަބުން އިތުރު އަލު ހޯދުންތަކެއް ހުށަހެޅުމަށް ދިރާސާކުރުމާ ފާހަގަކުރެވޭ އިތުރު އަލު މަޢުލޫމާތުތައް ލިބިގެންދިއުމެވެ. އެހެންކަމުން މިއީ މި ދިރާސާގެ މައިގަނޑު އެއް މަޤްޞަދެވެ.

1.5 ދިރާސާގެ ހުދޫދު

މި ދިރާސާއަކީ ލަފުޒުކަން މަޢުލޫމާތު އަސާސީ ކަމުގައިވާ (އެބްލެޓިވް) "އިން" ހުވަދޫބަހުރުވައިގައި ލަފުޒުކަރާ މަޢުލޫމާތު އަންނަ ފޮނޮލޮޖީގެ އަދި މޯފޮލޮޖީގެ ބަދަލުތައް ހޯދުމަށް ހެދި ދިރާސާ އެކެއް ވީ ނަމަވެސް މި ދިރާސާގައި ސާމްޕަލް ނަގާފައިވާނީ ހުވަދޫ އަތޮޅުގެ 2 ރަށަކުންނެވެ. ސަބަބަކީ މި ދިރާސާއަކީ ނިސްބަތުން ބޮޑު ދިރާސާއަކަށް ވުރެ ހުވަދޫ އަތޮޅުގައި މީހުން ދިރިއުޅޭ ހުރިހާ ރަށަކުން ސާމްޕަލްނަގަން އެކަށީގެންވާ ވަގުތު ނުލިބޭނެތީއެވެ. މި ދިރާސާގައި ބޭނުންކުރެވޭ ލަފުޒުތައް ނަގާފައިވާނީ ދިވެހިބަހުގައި ނަމުގެ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރާ ލަފުޒުތަކެވެ. މިގޮތުން މި ދިރާސާގައި 55 ލަފުޒު ހިމަނާފައިވާނެއެވެ. މި ލަފުޒުތައް ނަގާފައިވާނީ ދިވެހި ބަހުގެ ބަސްފޮތުންނެވެ. އަދި މީގެ އިތުރުން މި ދިރާސާގައި ދިވެހިބަހުގައި ނަމުގެ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރާ ހުރިހާ ތަނުގެ ނަމުތަކުން ލަފުޒުތައް ހިމަނާފައިވާނެއެވެ.

1.6 މައިގަނޑު މަޢުލޫމާތުގެ މާނަ

ފޮނޮލޮޖީ: ބަހުގެ އަޑުތައް ދިރާސާކުރާ އިލްމު.

ކޭސްމާކަރު: ކޭސް އަންގައިދޭ ފޯމުގެ ނުވަތަ ނިޝާން.

ކޭސް ސިސްޓަމް: ޖުމްލައަކުން ފުރިހަމަ މާނައެއް ދޭހަކުރުމަށްޓަކައި ނަމެއް ނުވަތަ ބަދަލުނަމެއް ގުޅުވައިދޭ އަކުރު.

ކޭސް: ކޭސް ސިސްޓަމުގައި ހިމެނޭ ނަމުގެ ހާލަތާ ގުޅޭ އުސޫލު ބައިތައް

ލިންގުއިސްޓިކް: ބަހަލީ

މޯފޮލޮޖީ: ލަފުޒުތަކަށް އަންނަ ބަދަލު ދިރާސާ ކުރާ އިލްމު

މާތުރުން: އުކަތި އަންކަރުއާ ގުދުވާރުން.

އެބްލޭޓިވް: ދިވެހިބަހުގައި ހިމެނޭ ނަންކުރުގާ ކޭސް އެއް.

މާނަ: އަކުރަށް ޖަހާލާ ލަފުޒުގެ ބައި.

ރަސްމީ ބަހުރުވަ: ރާއްޖޭގެ ތަޢުލީމާއި ކިޔަވައިދިނުމުގައި ބޭނުންކުރާ ބަސްކޮޅެވެ.

ހުވަދޫ ބަހުރުވަ: ރާއްޖޭގެ އެންމެ ދެކުނުން ހުވަދޫ އަތޮޅު މީހުން ވާހަކަދައްކާއިރު ބޭނުންކުރާ ބަހުރުވަ.

ޕްލޭސް އޮފް އާޓިކިއުލޭޝަން: އަނގައިގެ ތެރޭގައި އަޑު އުފެއްދުމަށް ގުނަވަންތައް ގުޅިގެންދާ ހިސާބު

މެނަރ އޮފް އާޓިކިއުލޭޝަން: އަޑު އުފެދޭ ގޮތް

އިންޓަރނޭޝަނަލް ފޮނެޓިކް އަލްފަބެޓް: ދުނިޔޭގެ ހުރިހާ ބަހެއްގެ އަޑުތައް ލިޔުމަށް ބޭނުންކުރާ ނިޝާންތައް

ވޮއިސްޑް އަޑު: އަޑު އުފެއްދުމުގައި ވޯކަލް ކޯޑު ވައިބްރޭޓް ވާ އަޑު

ވޮއިސްލެސް އަޑު: އަޑު އުފެއްދުމުގައި ވޯކަލް ކޯޑު ވައިބްރޭޓް ނުވާ އަޑު

ޑިފްތޮންގް: އެއް ސިލަބަލްއެއްގައި ޖެހިޖެހިގެން އަންނަ ދެ ވަވަލް އަޑު

ބާބު 2 (ލިޓްރޭޗަރ ރިވިއު)

އިންސާނުން މުޢާމަލާތު ކުރުމަށް ބޭނުންކުރާ ކޮންމެ ބަހަކީވެސް ވަކި ހަމަތަކާއި އުސޫލުތަކެއްގެ މައްޗަށް ބިނާވެގެންވާ އެއްޗެކެވެ. އަދި ބަހެއްގެ އަހުލުވެރިއަކަށް އެބަހެއް ދަސްކުރެވޭނީ އެބަހެއްގެ ގަވާއިދުތަކުގައެވެ. މިގޮތުން ވިކްޓޯރިއާ ފްރޮމްކިންސް، ރޮބަޓް ރޮޑްމަން، ނީނާ ހައިމްސް (1999) ހާމަކުރައްވާފައިވާގޮތުގައި ބަހަކުން ވާހަކަދެއްކުން އުނގެނުމަ އުޅެނީ ބަހެއްގެ ގަވާއިދުތައް އުނގެނުމެވެ. ބަހަކާ އެއްގޮތަށް ބަހުރުވަތަކަށް ވެސް ވާހަކަދައްކާއިރުގައި ގަވާއިދުތަކެއް ގެންގުޅެއެވެ.

މި ދިރާސާއަކީ ހުވަދޫ ބަހުރުވައިގައި ލަފުޒުކުރާ (އެޕްލޮސިވް) "އިން" މަޚްރަޖުން އަންނަ ފޮނޮލޮޖިކަލް އަދި ފޮނެޓިކަލް ބަދަލުތަކަށް ހާއްސަކޮށް ބަލާ ދިރާސާއެއް ނަމަވެސް މި މައުޟޫޢާ ގުޅޭ ސާފު މަޢުލޫމާތު ލިބޭކަށް ނުވެއެވެ. އެހެންކަމުން، މި ދިރާސާގައި ބަލާލެވިފައިވާ ލިޔެކިޔުންތަކުގެ ނަޒަރުން މައުޟޫޢާ ގުޅުން ހުރި މަޢުލޫމާތުތަކެކެވެ. މިގޮތުން، ފޮނޮލޮޖީއާ ގުޅޭ ބަހެއްގެ އަޑުތަކާއި ފޮނެޓިކްސް ބޭނުންކުރާ ހަމަތަކާ ގުޅުން ހުރި ކަންކަން ހިމަނާލެވިފައިވާނެއެވެ. އަދި ދިވެހިބަހުގައި ހުރި އަޑުތަކަށް ބަލާލެވިފައިވާނެއެވެ. އަދި ހަމައެކަނި މި ރިވިއުގައި ސްޓޭންޑަރޑް ޑައިލެކްޓާއި ، ރީޖަނަލް ޑައިލެކްޓް ފޮނޮލޮޖިކަލް ގޮތުން ތަފާތުވާން ދުރުވެރިވާ ސަބަބުގެ މައްޗަށް ދިވެހިބަހުންނާއި ، އެހެނިހެން ބަސްބަހުން ހަދާފައިވާ ދިރާސާތަކުން މަޢުލޫމާތު ހިމަނާފައިވާނެއެވެ. އަދި މިގޮތުން ފޮނޮލޮޖީއަށް ކޮބައިކަމާއި، ފޮނޮލޮޖީގެ ގޮތުން ލަފުޒުކުރާ އަކުރު މަޚްރަޖު ގޮތްތަކާއި، ދިވެހިބަހުގައި ބޭނުންކުރާ ކޮންސޮނަންޓް ފޯނީމްތަކާއި "އެޕްލޮސިވް" ކާސް އަދި ކޮބައިކަމާއި، ކޮންސޮނަންޓަކަށް ހިނގާ ބަދަލުތަކުގެ އުސޫލުން އަކީ ކޮބައިކަން އަދި ދިވެހިބަހުގެ ނަމުގެ ބަޔާނާ ކޮބައިކަމުން އަލިއަޅުވާލާފައިވާނެއެވެ.

2.1 ފޮނޮލޮޖީ

ލިންގުއިސްޓިކް އިލްމުގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ އެންމެ މުހިންމު އެއް ބައި ކަމުގައިވާ "ފޮނޮލޮޖީ" އަކީ ބަހެއްގެ އަޑުތަކާ ބެހޭ އިލްމެވެ. ޓޭޖް ޝްކީ (2010) ހާމަކުރައްވާފައިވާގޮތުގައި ފޮނޮލޮޖީ އިލްމުގެ ތެރޭގައި ބަހެއްގެ އަޑުތަކާބެހޭ މަޢުލޫމާތުތަކަށް ފޯކަސް ކުރަނީ ފުރާ ތަރުތީބުގައި އެ އަޑުތައް ބަދަލުވާ ދިރާސާކުރުމަށެވެ. ވިކްޓޯރިއާ ފްރޮމްކިން އާއި ރޮބަރޓް ރޮޑްމަން(1998) ހާމަކުރައްވާފައި ފޮނޮލޮޖީ އިލްމުގެ ތެރޭގައި ބަހެއްގެ އަޑު ދިރާސާކުރާއިރު ބަސްބަހުގައި ހިމެނޭ އަޑު އެކުލެވިފައިވާ ގޮތާއި، އުސޫލުތަކާއި އަދި ޤަވާއިދުތަކަށް ބެލެވެއެވެ. ބުރެސް ކެރިސްޓިބަލް (2008) ހާމަކުރައްވާފައިވާގޮތުގައި ފޮނޮލޮޖީކަލް އިލްމުން ބަލަނީ ދިރާސާކުރާއިރު ވަކިބަސްބަހުގައި އެކުލެވޭ އަޑުތައް އެއްބަސް ގުޅޭ ގޮތް ބަލައި އެކުލެވިފައިވާ ދިރާސާކުރެވޭނެއެވެ. އަދި ހަމައެއާއެކު، އެއްއަޑު އަނެއް އަޑާ ގުޅިގެން އެއް ބައި އަނެއް ބައާ ތަފާތުވާ ސިފަތަކަކީ ކޮބައިތަކެއް ވެސް ބެލެއެވެ. އެހެންކަމުން ، ޖުމުލަތަކެއްގައި މި ބަދަލުތަކަށް ބަލާއިރު އެނގިގެން ދަނީ ފޮނޮލޮޖީ އަކީ ލަފުޒުއްގައި ހިމެނޭ އަޑުތައް ދިރާސާކުރާ އިލްމެވެ.

2.2 ދިވެހިބަހުގައި ހުރި އަޑުތައް.

ދިވެހިބަސް ލިޔެއްވުމަށް މިހާރު ތާނަ އަކުރުތަކުގެ މަދަދުހިފެވެ. ހުސައިން ރަޝީދު އަހުމަދު (1996) ހާމަކުރައްވާފައިވާގޮތުގައި ދިވެހިބަހުގައިވެސް އަޑުތައް ބެހިފައިވަނީ ދުނިޔޭގެ އެހެން ބަސްބަހުގެ އަޑުތައް ބެހިފައިވާގޮތަށް ކޮންސޮނަންޓް އާއި ވަވަލް އަޑުތަކުގެ މައްޗަށެވެ. އިތުރަށް ހާމަކުރައްވާފައިވަނީ ވިދާޅުވެފައިވާ ދިވެހި ބަހުގައި 40 އަޑު ހިމެނިފައިވާކަމަށެވެ. އެގޮތުން މި ހުރިހާ އަޑުތަކަކީ އަސްލު ދިވެހިބަހުގެ އަޑުތައް ނޫނެވެ. އަސްލު ދިވެހިބަހުގައި ހިމެނޭނީ 18 އަޑެވެ. އަދި އުރުދޫ ބަހުން ދިވެހި ބަހަށް 6 އަޑު ވަދެފައިވެއެވެ. ހަމައެއާއެކު، އަރަބި ބަހުން ދިވެހިބަހަށް 13 އަޑު ވަދެފައިވެއެވެ. އަދި މިގޮތުން ދިވެހިބަހުގެ އަސްލު އަޑުތަކުގެ ތެރެއިން ނުހިމެނޭ 3 އަޑު ދިވެހި ބަހުގައި ބޭނުންކުރެއެވެ. އެހެންކަމުން

ދިވެހިބަހުގެ އަކުރު އުފެދިފައިވަނީ ދުނިޔޭގެ އެހެން ބަސްބަސް ބޭނުންކޮށްގެންނާއި ، ދިވެހިބަހުގައި މިހާރު އަކުރުގެ ތެރޭގައި 40 އަކުރު ބޭނުންކުރެވެއެވެ.

2.3 ކޮންސޮނަންޓް އަކުރު.

ވާހަކަދައްކާއިރު ބޭނުންކުރާ އަކުރުތަކުގެ ތެރެއިން ކޮންސޮނަންޓް އަކުރަކީ ސުކޫން އަކުރުތަކެވެ. ޕީޓަރ ލެޑްފޯގެޑް (2001) ހާމަކުރައްވާފައިވާގޮތުގައި ސުކޫން އަކުރަށް ސިފަކުރުމަށް އެންމެ ފުރަތަމަ ބަލަންޖެހެނީ އެއަކުރު އުފެއްދޭނީ ވައިގެ ކޮން ނިޒާމެއް ބޭނުންކޮށްގެންކަމެވެ. އިތުރަށް ހާމަކުރައްވަމުން ވިދާޅުވެފައިވަނީ ސުކޫން އަކުރު އުފެއްދުމުގައި ދެން ބަލަންޖެހޭނީ މި އަކުރު އުފެއްދޭއިރު ވޯކަލް ކޯޑާއި ގޮތާއި ތޮށިގަނޑު ދަތްތަކާ ކޮބައިތޯއެވެ. އެއިރުން އެއީ ވޮއިސްޑް އަކުރެއް ނުވަތަ ވޮއިސްލެސް އަކުރެއް ދެނެގަނެވޭނެއެވެ. ޑޭވިޑް ކްރިސްޓަލް (2008) ހާމަކުރައްވާފައިވާގޮތުގައި ކޮންސޮނަންޓް އަކުރު އުފެއްދޭގޮތް ދިރާސާކުރައްވައިފި "މެނަރ" އަށްބަލާ ދަތުރު ބަހާލުމުން އަށްބަލާ ކޮންސޮނަންޓް އަކުރު ހަތަރު އަކުރާއި ނުވަތަ ނޭޒަލް އަކުރާއި ބަހައިލެވިދާނެއެވެ.

2.4 ވަވަލް (ފިލި) އަކުރު.

ބަހުގައި ބޭނުންކުރާ އަކުރުތަކުގެ ތެރެއިން ފިލި ނުވަތަ ވަވަލް އަކުރު އަޑުކުރަނީ ދުލާއި، ތުންފަތް އަދި އަނގަ ތަޅުމު ގޮތްގޮތަށް ބަދަލުކޮށްގެންނެވެ. ޑޭވިޑް ކްރިސްޓަލް (2008) ހާމަކުރައްވާފައިވާގޮތުގައި ފިލި އަކު އުފެއްދުމަށް އެންމެ ހަރަކާތްތެރިވަނީ ދުލާއި ތުންފަތެވެ. އަދި މި އަކުރު އުފެއްދުމަށް އަނގައިގެ ޝޭޕަށް ބަދަލުތަކެއް ގެންނަންޖެހެއެވެ. ވަވަލް އަކުރު ސިފަކުރުމަށްޓަކައި މައިގަނޑު 3 ކަމަކަށް ބަލަންޖެހެއެވެ. އެއީ ދުލުގެ އުސްމިނާއި، ދުލުގެ މަގާމާއި ، ތުންފަތް ހުރުމެވެ.

އެހެންކަމުން، އަކުރުތަކުގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ ސުކޫން އަޑާއި ފިލި އަކުރު ބައެއް ދިރާސާކުރުމަށް މުހިންމު ދައުރެއް އަދާކުރާ އެއްޗެކެވެ. އެގޮތުން ސުކޫން އަކުރު އަދާކުރުމުގައި އެއަރސްޓްރީމް މެކޭނިޒަމް ހާއި އެ މެކޭނިޒަމާ ގުޅިފައިވާ ގަނޑުވަރުތައް ނުވަތަ މުހިންމު ދައުރެއް އަދާކުރެއެވެ. އަދި އެ ގަނޑުވަރުތައް ވައިގެ ނިޒާމުގެ ތެރޭގައި ހަރަކާތްތެރިވާ މިންވަރަށް ބަލައި ފޮނެޓިކް ނުވަތަ ފޮނޮލޮޖިކަލް އަކުރުތަކެއް ބަދަލުވެއެވެ. ފިލި އަކުރު އަދާކުރުމުގައި

ހަރަކާތްތެރިވަނީ ދުވާލު ތިންފަހަރު. ހަމައެކަނި، އަނގައަރާވެލް ފިޔަ އަޅާފައި އަތޮޅުތެރޭގައި މުޅިންމު ދަތުރުކުރާ އަތޮޅުތެރެ ގުނަވަނުތަކެވެ.

2.5 ޕްރޮޓޯ އިންޑޯ އާރިޔަން ބަސްތަކާއި ދަނަބަ އިންޑޯ އާރިޔަން ބަސްތަކަށް:

ދިވެހިބަހަކީ އުފެއްދީ ދިރާސާގެ ބަހައި އަޅުގަނޑު ސިވިލް ބަހާސްކުރުމަށް ފޯރަގަކުރާ ޖަވާބުތަކެއް ފެނެވެ. އެގޮތުން ބްރޫސް ޑީ ކޭންގެ (2001) ހަމަޖެހޭގޮތުގައި ޕްރޮޓޯ އިންޑޯ އާރިޔަނުން ނިކުމެ އައި އުފެއްދީ ދިރާސާ ދެކޭ ހިސާބުން ބަހައި އަޅުގަނޑު ސިވިލްއަރުވާ ބަހާއިން ބަހާއިރާތުގައި، ބެންގާލީ، ބެންގާލީ، އޮރިޔާ، ރާޖަސްތާނީ، ގުޖަރާތީ، އޮރިޔާ، ހިންދީ، ޕަންޖާބީ، އަދި ކަޝްމީރީ ހިމެނޭކަން ފޯރަގަކުރުވެއެވެ.

ބަހެއްގައި އަދި އުފެއްދީ ދިރާސާ ސިވިލްކުރުމުގައި ބަހެއް މާނަކުރުން ބަލާ ސިވިލްއަށް ވަކިން ދީނަށެވެ. ބްރޫސް ޑީ ކޭންގެ (2001) ހަމަޖެހޭގޮތުގައި އަދި އުފެއްދީގޮތް ބަހައިގެން އަދި ސިވިލްކުރުމުގެ 7 ގޮތެއް ބެލެވެއެވެ. އެގޮތުން މި 7 ގޮތް ކަމަށް ބަޔާންކުރައްވަނީ ، ޕްރޮޓީސިވިސް، ނޮބަލް، ފޮރިކަޑިވް، އެފޮރިކަޑިވްސް، ލޮބަރަލްސް، ޖެރިލްސް އަދި ގޮތައިގެސް މި ސިވިލްކަށެވެ.

2.6 ވާއިސިންގް

ލިންގުއިސްޓިކް އުސޫލުން އަޅުގަނޑު ސިވިލްކުރުމުގައި އެއީ ވާއިސްޓް އަޅުގަނޑު ވާއިސްލެސް އަޑުއެއް ބަލައެވެ. ބްރޫސް ޑީ ކޭންގެ (2001) ހަމަޖެހޭގޮތުގައި ފުއްޕާމައިން ބޭރަށް ވައި ދަތުރުކުރާއިރު، ލިބިންގަސްގެ ތަނު ހުޅުވި މިނިވަންކަމާއި، ވައި ދަތުރުކުރާ އަޑުތަކީ ވާއިސްލެސް އަޑުތަކެވެ. ގޯޑް ކްރިސްޓަފަރ (2008) ހަމަޖެހޭގޮތުގައި ވާއިސްޑް އަޑުތަކީ ފުއްޕާމައިން ދޫކުރާ ވައި ވައިނުލި ލިބިއަށް ވަނީގޮތުން ގެހިލައިގެން ދަތުރުކުރާ ލިބިންގަސްގެ ތަނުގައި ހިފާ ނަ މަސްކޮޅުން އުޅުގެފައިވާ ވިހަވިރުވާ ހުރަސްކުރުމަށް އަންގައިގެ ރުކުޅުން ވައިބާރުވާ ހިސާބު ވިހަވެ ކުޑަން ދިގު ތަފާތުތަކެއް އަދާވައި ނިކުންނަ އަޑުތަކެވެ.

2.7 ބަހާއި ބަހުރުވައާއެކުގައި ހުންނަ ފޮނޮލޮޖިކަލް ތަފާތުތައް.

ބަހާއި އެ ބަހަކުން އުފެދިފައިވާ ބަހުރުވަތަކާއެކުގައި ލަފުޒުތަކުގެ އަޑަށް ބަދަލު އައުމަކީ ވެދާނެކަމެކެވެ. އެޑްވަރޑް ފިނެގަން (2012) ހާމަކުރައްވާގޮތުގައި ބަހާއި އެ ބަހަކުން އުފެދިފައި ހުންނަ ބަހުރުވަތަކާއެކުގައި ހުންނަ ލިންގުއިސްޓިކް ތަފާތުތަކުގެ ތެރޭގައި އެންމެ ބޮޑު ތަފާތަކީ އައިސްފައި ހުންނަނީ ފޮނޮލޮޖިކަލް ގޮތުންނެވެ. ވިލްޗިރޑް ފްރެޑްވިން އާއި ރޮބަރޓް ރޮޑްމަން (1998) ހާމަކުރައްވާގޮތުގައި އިނގިރޭސިބަހާއި އެބަހުގެ ބައެއް ބަހުރުވަތަކުގައި ވާހަކަދައްކާކުރުގައި ފޮނޮލޮޖިކަލް ތަފާތެއްގެ ގޮތުން އެއްބަދަލު / h/ އަޑު ފާޅުކޮށް ކިޔާއިރު އަށް ބަދަލު އެއަށް އެއްގޮތަކަށްވެސް ބޭނުންނުކުރާ ކިޔާ ކަމަށްވެއެވެ. މިސާލެއްގެ ގޮތުން އިނގިރޭސިބަހުން /hɔʊsɛ/ ކިޔާއިރު ، އިނގިރޭސިބަހުގެ ސަރަހައްދީ ބަހުރުވަތަކުގައި /ʌʔs/ މިގޮތަށް ކިޔާ ކަމުގައިވެއެވެ.

ދިވެހީގެ އެހެން ގައުމުތަކާ އެއްގޮތަށް ރާއްޖޭގައިވެސް ރަސްމީބަހާއި ބަހުރުވަތަކުގައި ބޭނި ތަފާތުތައް ހުންނަކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. ސޯނާ ފްރިޓްސް (2001) ހާމަކުރައްވާ ދިވެހި ބަހުގެ ރަސްމީ ބަހުގައި ހިމެނޭ ނަމުގެ ލަފުޒުތަކާއި ، އަދި ސުވާލަށް ނިމިފައި ހުންނަ ލަފުޒުތައް ސަރަހައްދީ ބަހުރުވަތަކުގައި ބޭނުންކުރާއިރު ފޮނޮލޮޖިކަލީ ބޭނި ބަދަލުތަކެއް އައިސްފައިވާކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. އެގޮތުން ރަސްމީ ބަހުރުވައިގައި ވާ ސުވާލަށް ނިމިފައި ހުންނަ ލަފުޒުތައް އައްޑޫ ، ފުވައްމުލަކު ބަހުރުވައިން ކިޔާއިރު "ތޯ" ސުވާލުގެ ބަދަލުގައި ކިޔަނީ "އޭ" ސުވާލެވެ. މިސާލަކަށް ރަސްމީ ބަހުރުވައިގައި "ފޮށް" ކިޔާއިރު ފުވައްމުލަކު ބަހުރުވައިގައި ކިޔަނީ "ފޮއް" މިހެންނެވެ. އެހެންކަމުން ބަހާއި ، ސަރަހައްދީ ބަހުރުވަތަކުގައި ފޮނޮލޮޖިކަލް ތަފާތުތައް އަދިވެސް ފާހަގަކުރެއްވިކަމާއި އަދި ދިވެހީގެ ގިނަބަސްބަހުގައި މިހާރުވެސް ވެފައިވާ ކަމެއް ކަމަށް ޔަޤީންކުރެވެއެވެ.

އެޑްވަރޑް ފިނެގަން (2012) ހާމަކުރައްވާގޮތުގައި ރަސްމީބަހުރުވައިގައިވެސް ނުވަތަ ސަރަހައްދީ ބަހުރުވައިގައިވެސް ވާހަކަދައްކާކުރުގައި ގެންގުޅޭ އަޑުތައް އެކި މީހުންގެ މެދުގައި ތަފާތުވަމުންދާ މިކަން މީހުންވެސް ކޮންމެހެނެއްގޮތަށް ހުންނަ އައިޑިއަލެކްޓް (އަމިއްލަވަންތަ) ކަމުގެ ސަބަބުތަކެވެ. ކޮންމެ ބަހެއްގައިވެސް އަޑުތައް ހުރިހާގޮތެއްގައި ބަހާފައި ހުންނަނީ

މައިގަނޑު 2 ބަޔަކަށް ކަމަށާއި އެ ދެ ބަޔަކީ ކޮންސޮނަންޓް އަޑުތަކާއި ވަވަލް އަޑުތައް ކަމަށް ޕީޓަރ ލެޑެފޯގެޑް(2001) ހާމަކުރައްވައެވެ.

2.8 މޯފޮލޮޖީ.

ލަފުޒުތަކުގެ އަސްލުތަކާއި ފޯމުތަކާއި ބިނާވުމާއި ސްޓްރަކްޗަރ ދިރާސާކުރާ ދާއިރާއެވެ. އެހެންކަމުން ބަހެއްގައި އެންމެ ކުޑަ އެކައްޗަކީ ލަފުޒެވެ. ލިންގުއިސްޓިކް އިލްމުގެ ބޮޑެތި ހިސާބު 6 ބައިގެ ބޮޑުއިން "މޯފޮލޮޖީ" އަކީ ލަފުޒު އުފެދޭ ގޮތުގެ އިލްމެވެ. ލަފުޒުގެ އުފެދުމަކީ މޯފީމްތަކުގެ ގުޅުމެއްކަމެވެ. (ފިޝަރގެ 1999). މޯފީމް ތަކުގެ ބޮޑެތި ހިސާބަކީ "ފްރީ މޯފީމް " އާއި "ބައުންޑް މޯފީމް" އެވެ. ފްރީ މޯފީމް ނުވަތަ މިނިވަން މޯފީމަކީ ވަކިން އޮންނައިރު މާނައެއް ދޭވާ މޯފީމެވެ. ބައުންޑް މޯފީމަކީ ވަކިން އޮންނައިރު މާނައެއް ނުދޭ ނުވަތަ އިތުރު އެހެންލަފުޒަކާ ގުޅިގެން މާނައްދޭވާ މޯފީމެވެ. އިނގިރޭސި ބަހުގެ ލަފުޒެއް ކަމުގައިވާ reopened މި ލަފުޒުގައި އެކެތިވާ މޯފީމްތަކަކީ ބަލާއިރު open މިއީ ފްރީ މޯފީމެކެވެ. އަދި re- ed މި ދެ މޯފީމަކީ ބައުންޑް 2 މޯފީމެވެ. ކުރިންވެސް ބުނެފައިވާ ފަދައިން ބައުންޑް މޯފީމުން މާނައެއް ދޭނީ އެހެން މޯފީމަކާ ގުޅުމުންނެވެ. ވަކިން އޮންނައިރު ފުރިހަމަ މާނައެއް ދޭނަވާ މޯފީމަކީ ސްޓެމް (stem) ނުވަތަ ރޫޓު މޯފީމް ކަމުގައި ޖޯޖް ޔޫލް (1996) ހާމަކުރައްވައެވެ.

ދިވެހި ބަހަށް ބަލާއިރު ދިވެހިބަހުގައިވެސް ފްރީ މޯފީމާއި ބައުންޑް މޯފީމް ހިމެނެއެވެ. ދިވެހި ބަހުގައި މާނައެއް އުފެއްދޭ ބަސްބަސްތަކުގެ ނަން، ކަން އަދި އަދުތު މި 3 ބައިތައެވެ. އެހެންނަމަވެސް އަދުތަކީ އެހެންބަހަކާ ގުޅިގެން މެނުވީ މާނައެއް ދޭނަވާ ގޮތުގެ ބައެއް ކަމަށް ހުސައިން ރަޝީދު (1999) ހާމަކުރައްވައެވެ. މިސާލަކަށް ފޮށި، ބަލި، ފުށް، އިން މިފަދަ އަކުރުތަކުން މާނައެއް ދޭނީ އެހެން ލަފުޒަކާ ގުޅުމުންނެވެ.

މޯފީމްތައް ގުޅުމުން ލަފުޒު އުފެދޭ ގޮތަށް ބަލާއިރު، މޯފޮލޮޖީ ބެހިގެން މައިގަނޑު 2 ބައިތަކެވެ. އެއީ ޑެރިވޭޝަނަލް މޯފޮލޮޖީ އާއި އިންފްލެކްޝަނަލް މޯފޮލޮޖީ ކަމަށް އެޑްވާޑް ފިޝަރ (1999) ހާމަކުރައްވައެވެ. ޑެރިވޭޝަނަލް މޯފީމް ބޭނުންކޮށްގެން ބައެއް ބޮޑުއަށް އަދި ލަފުޒު އިތުރު ކުރުވައެވެ. މިގޮތުން ޑެރިވޭޝަނަލް މޯފީމްގެ އުސޫލު ބޭނުންކޮށްގެން

ލަފުޒު އުފެއްދާ މައިގަނޑު ތިން ގޮތަކީ ސަފިކްސް (suffixes) ، ޕްރިފިކްސް (prefixes) އަދި އިންފިކްސް (infixes) މައި ލަފުޒަށް (stem) އިތުރުކޮށްގެން ކަމަށް ވިކްޓޯރިއާ ފްރޮމްކިން އ. އ.ބ (1999) ފާހަގަކޮށްފައެވެ. މިދަންނަވި ގޮތަށް އިތުރު މޯފީމްތަކެއް ގުޅުވައިގެން ދެ ގޮތަކަށް ލަފުޒު އުފެދެއެވެ. އެއީ އަސާސީ ލަފުޒު (ރޫޓް/ ސްޓެމް) ކުރިންހުރި ގަވާއިދުގެ ބައި ނޫން އެހެން ބަޔަކަށް ފެތިގެންދާގޮތަށް އުފެދޭ ލަފުޒާއި ލަފުޒުގެ މާނަ މުޅިން ބަދަލުވެގެންދާގޮތަށް އުފެދޭ ލަފުޒު ކަމަށް އެޑްވަރޑް ފިނެގަން (1999) ފާހަގަކޮށްފައެވެ. މިސާލަކަށް އިނގިރޭސި ލަފުޒެއް ކަމުގައިވާ "good" މި ލަފުޒަކީ ނަންއިތުރެކެވެ. އެހެންނަމަވެސް މި ލަފުޒުގެ ފަހަތަށް /ness/ މި މޯފީމް އިތުރުކުރުމުން ގަވާއިދުގެ ގޮތުން ބަދަލުވެ ނަމުގެ ކެޓަގަރީގައި ހިމެނޭ ލަފުޒެއް “goodness” އުފެދުނެވެ. (ޔޫލް ، 1996). ދިވެހިބަހަށް ބަލާއިރުވެސް މައި ލަފުޒަށް މޯފީމެއް އިތުރުކުރުމުން ކުރިން އެ ލަފުޒު ހިމެނޭ ގަވާއިދުގެ ބައި ނޫން އެހެންބަޔަކަށް ފެތިގެންދާ ގޮތަށް ލަފުޒު އުފެދޭކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. މިސާލަކަށް ÷"ރީތި (ނަންއިތުރެއް) މި ލަފުޒަށް "ކަން" މި މޯފީމް އިތުރުކުރުމުން "ރީތި+ކަން" (ރީތިކަން) އުފެދުނެވެ. (ދ.ބ.ތ.ބ.ޤ.މ، 1988).

ޑިރިވޭޝަނަލް މޯފޮލޮޖީއާ ހިލާފަށް އިންފްލެކްޝަނަލް މޯފޮލޮޖީގައި ލަފުޒު ހިމެނޭ ލެކްސިކަލް ކެޓަގަރީ ބަދަލު ނުވާ ކަމަށް މުހައްމަދު ނާޒިމް (2016) ފާހަގަކޮށްފައެވެ. އަދި ހަމައެއާއެކު ލަފުޒުގެ މައިގަނޑު މާނައަކަށްވެސް ބަދަލު ނާންނަ ކަމަށް އެޑްވަރޑް ފިނެގަން (1999) ފާހަގަކޮށްފައެވެ. އިންފްލެކްޝަނަލް މޯފޮލޮޖީގައި އާލަފުޒު އުފެއްދައި ނުދެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް އިތުރުކުރާ މޯފީމްގެ ސަބަބުން ގަވާއިދުގައި ލަފުޒު އަދަދާ ދައުރު ތަފާތުވެއެވެ. މިގޮތުން އިންފްލެކްޝަނަލް މޯފީމްގައި އެކަކު ނަމެއް ގިނަ ނަމަކަށް ބަދަލުކުރެވެއެވެ. މިގޮތުން އިނގިރޭސި ބަހުގެ މިސާލަކަށް ބަޔާނުން، އެކަކިރިނަން "sister" ޕްލޫރަލް މޯފީމް /s/ ގެ ސަބަބުން "sisters" ގިނަނަމަކަށް ބަދަލުވެއެވެ. (ޖޯޖް ޔޫލް، 1996) .

އެހެންކަމުން ޖުމްލަގޮތެއްގައި ބަލާއިރު ލިންގުއިސްޓިކް އިލްމުގައި ދިރާސާގައި މޯފޮލޮޖީގައި ވާހަކަ ދައްކާ ހުރިހާ ބަހެއްގެ ލަފުޒުތަކެއް އުފެދިގެންވާ ހަމަ ބައިތަކުގެ ގަވާއިދުތަކެއް ވެއެވެ. އެޑްވަރޑް ފިނެގަން(1999) ފާހަގަކޮށްފައިވާ ގޮތުގައި މޯފޮލޮޖީއަކީ ލަފުޒެއްގެ އަސާސީ ބައިތަކާއި ، އަސާސީ ގުޅިގެން ލަފުޒުތައް އުފެދޭ ގޮތް ދިރާސާކުރާ އިލްމެވެ. މިއިތުރުން ލިޔާ

ބޮވަސް(1993) ، ޔޫލް (2004) އަދި ޕްރޮފެސަރ އ.އ.ފ(2003) ހާމަކުރައްވާ ގޮތުގައި މޯފޮލޮޖީ އަކީ ލަފުޒު އުފެދޭ ގޮތެވެ. ހަމައެހެންމެ ލިންގުއިސްޓިކް އެސޯސިއޭޝަން(އ.ސ) ހާމަކުރައްވާ ގޮތުގައި މޯފޮލޮޖީއަކީ ގޮތުން ބަސް ތަރުކީބު ކުރުމުން ލަފުޒުތަކަށް އިތުރު ކުރެވިދާނެ ބަދަލުތަކާއި، ލަފުޒު ފުޅާ ގޮތުގައި ކެޓަގަރީ ފަދަ އެތަށް ކަހަލަ އެނގިގެންދެއެވެ. އަދި ޑިކްޝަނަރީން ފަސޭހައިން ލަފުޒު ހޯދުމަށް މަގުފަހިވެދާނެ، ލަފުޒުގެ އުސޫލު އަސާސީ ބައި ދިރާސާ ހޯދުން ފަދަ އެތައް ކަހަލަ ކުރެވެއެވެ. އަދި މުހައްމަދު ނާޒިމް (2016) ހާމަކޮށްދެއްވާ ގޮތުގައި އަކީ ލަފުޒުގެ އެތެރޭގެ ދިރާސާކުރާ ނަޙުވަ ލަފުޒުގެ އެތެރޭގެ މަޢުލޫމާތުދޭ ބިނާގަނޑަށް ބަލާ ޢިލްމެވެ. އެހެން ފަރާތްތަކުން ދޭ މާނަތަކުގެ ބައެއް ފާހަގަކޮށްލާއިރު މޯފޮލޮޖީ އަކީ ލަފުޒުގެ ބިނާ އަދި ލަފުޒުގެ މާނައަށް ވަކިވަކި އަސާސްތަކުގެ މަތިން އަންނަ ބަދަލުތައް ދިރާސާ ކުރާ ޢިލްމެވެ.

2.9 އެފިކްސޭޝަން (ފުރުއްސުމުގެ ކިޔާސަކު)

ލަފުޒު އުފެދުމުގައި އެންމެ މާއްމުކޮށް ބޭނުންކުރާ އުސޫލަކީ އެފިކްސޭޝަނެވެ. އެފިކްސޭޝަނުގައި މައިގަނޑު 3 ގޮތެއް ބޭނުންކުރެވެއެވެ. އޭގެ މައިލަފުޒު (root) ގެ ފަހަތަށް މޯފީމެއް (ސަފިކްސް) އެއް އިތުރުކުރުމާއި މައިލަފުޒުގެ ކުރިއަށް މޯފީމެއް (ޕްރީފިކްސް) އެއް އިތުރުކުރުމާއި އަދި މައި ލަފުޒުގެ ދެމެދަށް މޯފީމެއް (އިންފިކްސް) އެއް އިތުރުކުރުމެވެ. (ފިންގަން، 1999). މި އުސޫލުތަކީ ލަފުޒު އުފެއްދުމުގައި ބޭނުންކުރާ އުސޫލެއް ނަމަވެސް އެކިބަސްބަހުގައި މި އުސޫލެއް ބޭނުންކުރާގޮތް ތަފާތެވެ. މިގޮތުން ބަހާއިރު އިނގިރޭސި ބަހުގައި އެކަހެރިކަން ގިނަނަމަވެސް ބަދަލުކޮށްދޭ މޯފީމް (plural morpheme) /s/ އަކީ ސަފިކްސް އެއްގެ ގޮތުގައި މިސާލަކަށް [boy- boys] ބޭނުންކުރާ މޯފީމެކެވެ. އެހެންނަމަވެސް އަރަބި ބަހަށް ބަލާއިރު ، ބަހުގެ ޤަވާޢިދުގައި ލަފުޒު އަދާކުރާ ދައުރު ތަފާތުކޮށްދެނީ ، މައި ލަފުޒަށް އިންފިކްސް އެއް އިތުރުކޮށްގެންނެވެ. މިގޮތުން އަރަބި ބަހުގެ ކުތުބު މޯފީމް ކަމުގައިވާ /ktb/ މި މޯފީމަށް އިތުރުކުރާ

އިންގިރޭސީގެ ސަމަބަން ގިނަނަމަކަން ބަދަލުވެއެވެ. މިސާލަކަން (a book , kitaab(books) , kutub) މިގޮތަށް ބަދަލުވެގެންދާ ކަމަށް ބާއިރީ (2003) ހާމަކުރައްވައެވެ.

ދިވެހިބަހުގައިވެސް އިންގިރޭސިބަހާއި ޢަރަބިބަހުގެ އުސޫލުތަކުން ބަދަލުގެ އުސޫލުތަކެއް ބޭނުންކޮށްގެން ތަފާތު އުފެދޭ ގޮތްތަކެއް އޮބެއެވެ. ހުސައިން ރަޝީދު އަހުމަދު (1999) ހާމަކުރައްވާފައިވާ ގޮތުގައި އެކަށައި ނަމުގެ ފަރަތަން /ތިޔާ/، /އެން/، /ފަރަތު/ މިފަދަ އަކުރުތައް އިތުރުކުރުމުން ގިނަނަމަކަން ބަދަލުވެއެވެ. މީގެ އިތުރަށް ދ.ބ.ތ،ރ،ޖ.މ (1984) ބައްދަލުކުރައްވާފައިވާ ގޮތުގައި "ތިޔާ" މި ނަންއިތުރަށް "ވާ" ،"އެންގެ" މިފަދަ އަކުރުތައް އިތުރުކުރުމުން ނަންއިތުރުގެ ދަރަޖަ އިތުރުކޮށްދެއެވެ.

2.10 ކޮސްވާކަކުރަށް (އަކުރު) .

ދިވެހި ބަސްތަކުގައި ވަނީ "އަކުރަކީ" އެހެންބަހަކާ ގުޅިގެން ނޫނީ އޭގެ މާނަ ދޭހަކުރާ ބަސްބަހެވެ. މުޙައްމަދު އަމީން (1368) ހާމަކުރައްވާ ގޮތުގައި އަކުރަކީ ތަފުޒީލުކޮށް އަމިއްލަޔަށް ހުންނައިރު ފުރިހަމަ މާނަ ދޭހަކުރާ އެހެންގޮތަކުން ޖަމާ ގުޅުމުން ފުރިހަމަ މާނައެއް ދޭހަކުރާ ތަފުޞީލުކުރެވޭ. މިގޮތުން "އަދި"، "އަށް"،"އިން" ،"ވެސް" މިފަދަ އަކުރުތަކަކީ ވަކިން އޮންނައިރު މާނައެއް ދޭހަކުރާ ނަމަވެސް އެހެން ތަފުޒީލާ ގުޅިގެން މާނަ ދޭހަކުރާ ތަފުޞީލުތަކެވެ. އަދި މުޙައްމަދު ޖަމީލް (1969) ބައްދަލުކުރާ ގޮތުގައި "އަކުރު" ދެފާނުއެއްގެ މަތީގައި ބޭނުންކުރާ ކަމަށް ވެއެވެ. ފުރަތަމަ ގޮތަކީ ދިވެހި ބަހުގެ ތަފާތު އަޑުތަކުގެ ފާހަގަތަކަން ލިޔާ އަކުރު ތަކެވެ. އޭގެ ނަމޫނާ ލިޔުމެވެ ، ކަމެއް ލިޔުމެވެ ކޮންމެ ބަހެއް އުފެދިފައިވާ މައިގަނޑުވެ. މިއީ ހ، ށ، ނ، ރ .... މިގެ އަކުރުތަކެވެ. ދެވަނަގޮތަކީ ޖުމްލަތަކުގައި އުފެދިފައިވާ ބަހުރު ބަސްތަކުގެ ގުޅުމުގެ ކޮންމެވެސް މާނައެއް ދަރަޖަކުރަން ބޭނުންކުރާ ބަސްތަކެވެ. މިގޮތުން "ނަމަ" ، "އެކަމަކު" މިއީން ކޮންމެ ބަހީ އަކުރެވެ.

2.11 ދިވެހިބަހުގައި ބޭނުންކުރެވޭ ކޭސްމާކަރުގެ ތެރެއިން (އެބްލޭޓިވް) "އިން" .

ލަފުޒުކަން މަޢާލާ އަކުރުތަކުގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ އަކުރެއް ކަމުގައިވާ "އިން" މި އަކުރު މައިގަނޑު 4 މާނައެއްގައި ބޭނުންކުރޭ ކަމަށް މުޙައްމަދު ޖަމީލް (1971) ލިޔުއްވާފައިވެއެވެ. އެގޮތުގައި:

1. ގިނަވުން: މި އަކުރު މި މާނައިގައި ބޭނުންކުރަނީ އާދަމުގެ ދަރިންނަށް ދައްދުކުރާ ނަންނަމުގެ ފަހަތަށެވެ. ތަކެއްޗާއި ކަންކަމަށް ދައްދުވާ ނަމުގެ ފަހަތަށް ނުގެނެވެއެވެ.
2. ކަންހިނގުމަށް ފުރުޞަތު ބާރުންކުރުމަށް
3. އެކިއިބާރާތުގެ މާނަދަރަޖަކުރުމަށް
4. ތަކެތި ނުވަތަ އެއްޗެއްގެ ތެރެއިން ކަންތައްތަކުގެ މާނަދަރަޖަކުރުމަށް .

"އިން" މި ލަފުޒު މި ހަމަޔަށް މާނައިގައި ބޭނުންކުރުމުން ނަމަވެސް ރާއްޖޭގެ އެކި ހިސާބުތަކުގައި "އިން" ލަފުޒުކަން މަހާލުމުން ބަދަލުތަކެއް އާދެއެވެ. އަދި "އިން" އަބަދުވެސް އަންނާނީ ދިވެހި ބަހުގެ ކޭސްގެ ތެރެއިން އެބްލޭޓިވް ކޭސްއަށެވެ. ސޮންޏާ ފޮރިޖިސް(2002) ހަމަކުރައްވާ ގޮތުގައި ސޮފްޓްވެއަރގެ ދިވެހިބަހާއި އައްޑޫ ބަހުރުވައިގައި އެބްލޭޓިވް ގެ ނިޝާނުކަމަ "އިން" ނުވަތަ "އުން" އެވެ. ނަމަވެސް ފުވައްމުލަކުގައި ބަހެއް ހަލަބޮލައް ފިޔަވައި ހުރިހާ ހަލަބޮލެއްގައިވެސް އެބްލޭޓިވް ގެ ނިޝާނުކަމަ "އެން" އެވެ. އެހެންކަމުން ދިވެހި ބަހުރުވަ ތަކުގައި ލަފުޒުކަން "އިން" މަހާލުމު ގޮތް ތަފާތުވެގެންދާކަން މިކަމުން ފެނެ ހަމަވެގެންދެއެވެ،ހަވަލުކުރެވެ، ބޮޑުންސު ޖީ ކައިން (2000) އަދި ސޮންޏާ ފޮރިޖިސް(2001) ފާހަގަކުރާ ގޮތުގައި ދިވެހިބަހުގައި އެބްލޭޓިވް ނުވަތަ އިންސްޓްރުމަންޓަލް ކޭސްމާކަރުގެ ދައުރު އަދާކުރަނީ "އިން" އަކުރެވެ.

2.12 ދިވެހިބަހުގެ ނަމުގެ ތަޞްރީފް.

ދިވެހިބަހުގައި މައިގަނޑު 4 ނަމުގެ ތަޞްރީފު ފާކަމަން ފޮރިޖިސް އާ ހަވާލާ ދެއްވައި މުޙައްމަދު ނާޒިމް(2016) ބަޔާންކުރައްވާފައިވެއެވެ. އެއީ : ސުކޫން ތަޞްރީފު، އަބަޒިލީ ތަޞްރީފު ، އިބިޒިލީ ތަޞްރީފު އަދި މުޝްތަރަކު.

މި ނަމުގެ ތަހުގީގަށް ބައިވެރިވި ނަމުގެ ފިޔަވަޅުގެ ކުއްޖާ ތަކަން ބަލައިގެންނެވެ. އެއީ ނަންނަން ޓާސްކްތަކަށް ފިޔަވަޅު އަންނަ ބަދަލަށް ބަލައިގެން ކަމަށް މުޙައްމަދު ނާޒިމް(2016) ހާމަކުރައްވައެވެ.

ނިންމުން.

މި ދިރާސާގައި އިން އެނގުނު މަޢުލޫމާތުތަކަށް ބަލާއިރު ، އިބްތިދާއީ ގޮތުންނާއި ، ޖެހިގެން ހުރި ގޮތުން އެއްބަސްވަރަކާ އަސްލުބަދަލާ ދެކުނު އުތުރު ދުރުކަމެއްގެ ސަބަބުން ބަސް ނުވަތަ ބަހުރުވަ ތަފާތު ވެދެއެވެ. އަދި ހަމައެހެންމެ ދެ ބައެއްގެ ދެމެދުގައި ހުންނަ ފޮނޮލޮޖިކަލް އަދި މޯފޮލޮޖިކަލް ތަފާތުތަކާއި ހުންނަ ފަދައިން އެއް ބައެއްގެ ތަފާތު ބަހުރުވަތަކުގެ މެދުގައިވެސް ފޮނޮލޮޖިކަލް އަދި މޯފޮލޮޖިކަލް ތަފާތުތަކާއި ހުރެއެވެ. މިފަދަ ތަފާތުތަކާއިގެ ސަބަބުން ބަހުގެ ފޮނޮލޮޖީގެ ތެރެއިން ކޮންސޮނަންޓް އަޑުތަކާއި ވަވުލް އަޑުތަކުގެ ތަފާތުތައް އިނގިރޭސި ބަހުގެ ބަހުރުވައިގެ މެދުގައި އަންނަނީ ވަރަށް ސިސްޓަމެޓިކް އުސޫލަކުން ކަން މި ދިރާސާ އިން ހާމަވެގެން ހިނގައްޖެއެވެ. އަދި މީގެއިތުރުން ބަހުރުވަ ތަކުގެ މެދުގައިވާ ތަފާތުތަކަށް ބަލާއިރު ލަފުޒު އުފެދޭ ގޮތުގެ ޤަވާއިދު (މޯފޮލޮޖީ) އާއި ބަސްބަހުގައި ތަފާތުވެއެވެ. އަދި ހަމައެހެންމެ ލަފުޒުކަށް އަކުރު މަށާލުމުގައި އާއްމު ވައްތަރަކީ ފުލް އެސިމިލޭޝަން ނުވަތަ އުފިލާސްޝަން ކަން މި ދިރާސާ އިން ހާމަވެއެވެ.

އެހެންކަމުން، މި ދިރާސާގައި ހުވަދޫބަހުރުވައިގައި ލަފުޒުކަށް "އިން" މަށާލުމުން ފޮނޮލޮޖިކަލް އަދި މޯފޮލޮޖިކަލް ގޮތުން އަންނަ ބަދަލުތައް ދިރާސާ ކުރުމަށް މި ބަލައިލުމުން ކަންތައްތަކުން ރަނގަޅު ނަތީޖާއެއް ނެރެވޭނެ ކަމަށް ފާހަގަކުރެވެއެވެ. އަދި ހަމައެހެންމެ ރަސްމީ ބަހާއި އަދުގެ ބަހުރުވަ އާ ޒިޔާރަތް ހުވަދޫ ބަހުރުވައިގައި ލަފުޒުކަށް "އިން" މަށާލުމުން ބަދަލުތަކާއި އަންނާނެ ކަމަށް ގަބޫލުކުރެވެއެވެ. އަދި މި ބަލައިލުމުން ކަންތައްތަކަކީ ލިންގުއިސްޓިކް ގޮތުން ލަފުޒުކަށް އަންނަ ބަދަލުތައް ދިރާސާ ކުރެވޭނެ ގޮތްތަކެކެވެ.

ބާބު 3 (މެތަޑޮލޮޖީ)

މެތަޑޮލޮޖީއަކީ ދިރާސާކުރުމަށްޓަކައި ދިރާސާކުރާފަރާތުން އެ މައުލޫމާތުއެއްކުރާނެ ކުރިއަށް ގެންދިޔުމަށް އޮންނަ މަގު ބާވަތް. މި ދިރާސާ އަކީ ހުވަދޫ ބަހުރުވައިގެ ލަފުޒުކަން (އެބްލޯޖިވް) "އިން" މަހާލުމުން ލަފުޒުކަން އަނބަރ ފޮނޮލޮޖިކަލް އަދި މޯފޮލޮޖިކަލް ބަދަލުތަކާއި ކަބައިލާ ބެލުމަށް ހެދި ދިރާސާއެކެވެ. މިބައިގައި މި ދިރާސާ ހެދުމަށް ބޭނުންކުރެވިފައިވާ ރިސަރޗް ޑިޒައިންގެ ބަޔާނާއި، މައުލޫމާތު އެއްކުރުމަށް ބޭނުންކުރާނެ މެތަޑާއި ، ސާމްޕްލިންގެ ބަޔާނާއި، އިންސްޓްރުމަންޓްގެ ބަޔާނާއި އިތުބާރު ދިރާސާގެ ސައްޙަކަން ކަށަވަރުކުރުމަށްޓަކައި ކުރެވިފައިވާ ކަންތައްތަކަށް އަލިއަޅުވާލެވިފައިވާނެއެވެ. އަދި މިގޮތުން ދިރާސާ ހެދިގޮތުގެ ބަޔާނާއި މި ދިރާސާއިން ހޯދިފައިވާ މައުލޫމާތު ނަތީޖާ އެނަލައިޒްކޮށް ބެލުނު ގޮތުގެ މައުލޫމާތު ބަޔާންކުރެވިފައިވާނެއެވެ.

3.1 ދިރާސާގެ ޑިޒައިންގެ ބަޔާން.

މި ދިރާސާއަކީ ހުވަދޫބަހުރުވައިގެ ލަފުޒުކަން (އެބްލޯޖިވް) "އިން" މަހާލުމުން ލަފުޒުކަން އަނބަރ ފޮނޮލޮޖިކަލް އަދި މޯފޮލޮޖިކަލް ބަދަލުތަކާއި ކަބައިލާ ބެލުމަށް ހެދި ދިރާސާއެކެވެ. މި ދިރާސާ ހަރަކާތްތެރި ކުއަލިޓޭޓިވް ފޯރމެޓް ބޭނުންކޮށްގެންނެވެ. ގަބޫލު. ޕްރޮފެސަރ ނިޒާމް (2003) ބަޔާންކުރައްވާފައިވާ ކޮލިޓޭޓިވް ފޯރމެޓް އަދި ކުރާއިރު ނަތީޖާތަކަށް އެއްކުރެވޭ މައުލޫމާތު ސިފަކުރުމައި، ހާލަތު ބަޔާންކުރުމުގެ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރާ ދިރާސާއެއްކަމެވެ. އަދި މިގޮތުން، ޖޯން ގަބޫލު ކުރެސްވެލް(2005) ހާމަކުރައްވާފައިވާގޮތުގައި ކުއަލިޓޭޓިވް ދިރާސާގެ މައިގަނޑު ބޭނުމަކީ ކަމެއް ގުޅިގެން އަހުލުވެރިކަން ބޭނުންކުރާ ގޮތާއި އަދި އެކަމެއް ލޯތު ހިސާބުން ދެކޭގޮތް ހޯދުމަށް ކުރެވޭ ދިރާސާއެކެވެ. މި ދިރާސާގައި ރަސްމީ ބަހުގައި ބޭނުންކުރާ ލަފުޒުތައް ހުވަދޫބަހުރުވައިގައި ބޭނުންކުރާ ގޮތުން ބެލުނެވެ. އަދި ހަމައެހެންމެ މި ދިރާސާގައި ލަފުޒުތަކަށް އަނބަރ ބަދަލުވާ އެ ބަދަލުތައް އަނބަރ އުސޫލުތަކަށް ބަލައިލެވުނެވެ. އެހެންކަމުން މިފަދަ ބަދަލުތައް ދެނެގަތުމަށް އެންމެ އެކަށީގެންވާ ކުއަލިޓޭޓިވް އެޕްރޯޗަށް ކަމުގައި ގަބޫލުކުރެވުނެވެ.

މި ދިރާސާގައި ބޭނުންކުރެވިފައިވާ ޕްރައިމަރީ ޑޭޓާ އާއި ސެކަންޑަރީ ޑޭޓާއެވެ. މިގޮތުން ޕްރައިމަރީ ޑޭޓާގެ ގޮތުގައި ނަގާފައިވާ ރެކޯޑިން ބަހުގައި (އުބްލޯޒިވް) "އިން" އަރު ނިމިފައި ހުރިހާ ލަފުޒުތައް ހުވަދޫބަހުރުވައިގައި މީހުން ކިޔާގޮތް، ހުވަދުއަތޮޅުގެ 2 ރަށެއްގެ މީހުން ލައްވައި ޓޭޕްއެއްގައި އެލަފުޒުތައް ރިކޯޑްކޮށްގެންނެވެ. އަދި ސެކަންޑަރީ ޑޭޓާގެ ގޮތުގައި ހިމަނާފައިވާ ޝާއިޢު ކުރެވިފައިވާ ފޮތްތަކުން ނަގާފައިވާ ޑޭޓާތަކެވެ. މިގޮތުން ކުރިން މައުލޫމާތުގެ އަލީގައި ދިރާސާގެ ސުވާލަށް ޖަވާބުދިނުމަށް މަސައްކަތްކޮށްފައިވާނެއެވެ.

މި ދިރާސާއަށް ބޭނުންކޮށްފައިވާ ޑޭޓާތައް ބަލައި ، ހުވަދޫބަހުރުވައިގައި އަންނަ ބަދަލުތައް ދިރާސާކޮށް އެއިން ކުރިން ކުރުނުތައް އަނަލައިޒުކުރެވޭ ރުޖޫޢަކުރަން އިތުރު މަޢުލޫމާތު އެއްކުރެވިފައިވެއެވެ. ޖޯން ގެބްރިއެލް ކުރިސްޓޮފާ (2005) ހަމަކުރަން ވާގޮތުގައި ދިރާސާއަކަށް ބޭނުންވާ ކުރުންތައް ކުރުމަށް ، އެ މައުސޫޢާތަކީ އިތުރަށް މަޢުލޫމާތު އެއްކުރި ފޮތާ ދައިރާއެއްގައި ކުރިއަށް ގެންދިއުމަކީ އިނގިރޭސި އެޖުކޭޝަނެވެ. އެހެންކަމުން މި ދިރާސާއަކީވެސް ކުރުން ކުރުންތައް ބަލައި އެއަށް އިތުރު މަޢުލޫމާތު އެއްކުރި ފޮތާކުރެ ކުރަށްވެސް މަސައްކަތްތައް ކުރުން މި ދިރާސާގައި ބޭނުންކުރެވިފައިވާ އިނގިރޭސި އެޖުކޭޝަނެވެ.

3.2 ސާމްޕްލިންގެ ބަޔާން.

މި ދިރާސާއަށް ދިވެހި ބަހުގައި ކާސްމޮކަރުގެ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރާ (އުބްލޯޒިވް) "އިން" ހުވަދޫ ބަހުރުވައިގައި ލަފުޒުކުރާ މަޚްރަޖުން އަންނަ ފޮނޮލޮޖިކަލް އަދި މޯފޮލޮޖިކަލް ބަދަލުތަކަކީ ކޮބައިތޯ ބެލުމަށް ހަމަ ދިރާސާކޮށްފައެވެ. މި ދިރާސާއަކީ ވަރަށް ފުޅާދާއިރާއެއްގައި ހެދިދާނެ ދިރާސާކޮށްލެވޭ. އެހެންނަމަވެސް މި ދިރާސާ ކުރުމަށް ލިބިފައިވާ ވަގުތު ހަނިވުމާއި، އަދި މި ދިރާސާއަކީ ވަކިފަރާތަކުން ކުރިއަށްގެންދާ ހަރަކާތެއް ނޫން ދިރާސާއަކަށްވުމުން މި ދިރާސާގެ ސާމްޕަލް ވަނީ ހަނިކޮށްލެވިފައެވެ. މިގޮތުން މި ދިރާސާ ކުރުމަށް ލަފުޒު ނެގުނީ 2 އަތޮޅުގެ 3 އަތޮޅު ހިމެނޭ ، ދިވެހިބަހުގައި ނަމުގެ ބަސްތަކުގެ ލަފުޒުތަކެވެ. މިގޮތުން ޖުމްލަ 55 ލަފުޒު މި ދިރާސާ ކުރުމަށްޓަކައި ނަގާފައިވެއެވެ. މި ދިރާސާއަށް ލަފުޒުތައް ހޯދާފައިވަނީ "ޕަރޕަސިވް ރެންޑަމް ސާމްޕްލިންގ" ބޭނުންކޮށްގެންނެވެ. ޕަރޕަސިވް ރެންޑަމް ސާމްޕްލިންގަކީ

ދިރާސާވެރިޔާ ބޭނުންގޮތަކަށް ޑޭޓާއެއްކުރެވިދާނެ ގޮތްތަކެވެ. މިގޮތުން މި ދިރާސާއަށް ލަފުޒުތައް ހޯދައިދިނީ ދިވެހި ބަސްފޮތުގައި ހުރި ދިވެހި ބަހުގެ ނަމުގެ ތަސްރީފުތަކަށް ގުޅޭ ލަފުޒުތަކެވެ.

މި ދިރާސާކުރުމަށް ލަފުޒުތައް ނަގާފައިވަނީ ، ހ، ށ ނ ތަރުތީބުން ، ދިވެހިބަހުގައި ނަމުގެ ތަސްރީފުތަކަށް ނިމިފައިވާ ލަފުޒުތަކެވެ. މިގޮތުން ދިވެހި ބަހުގެ ނަމުގެ ތަސްރީފުތަކުގެ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރާ ތަސްރީފުތަކުގެ ތެރެއިން އަބޮގިލި، އިބިލިލި ،ސޫރަތުން އަދި މުޘައްނާގެ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރާ ލަފުޒުތަކެވެ. އެގޮތުން ޖުމުލަ 55 ލަފުޒު މި ދިރާސާގައި ހިމަނާލެވިފައިވާނެއެވެ. މި ލަފުޒުތައް ނެގުމަށް ބޭނުންކުރީ ދިވެހިބަސްފޮތެވެ.

މި ދިރާސާގެ ގޮތުން މި ދިރާސާގައި ހުވަދޫބަހުރުވައިން ވާހަކަދައްކާ މީހުން ބައިވެރިކުރުވަންޖެހުނެވެ. ސަބަބަކީ މިއީ ހުވަދޫބަހުރުވައިގައި ލަފުޒުކުރާ "އިން" މަގާމުގައި އަންނަ ބަދަލުތައް ދެނެގަތުމަށް ކުރާ ދިރާސާއަކަށް ވާތީއެވެ. އެގޮތުން މި ދިރާސާއަށް މީހުން ހޮވީ ހުވަދުއަތޮޅުގެ 2 ރަށަކުންނެވެ. އެއީ މަޑަވެލި އަދި ތިނަދޫއެވެ. މިގޮތުން މި 2 ރަށުން ކުރި ކޮންމެ ރަށަކުން 5 މީހުން މި ދިރާސާގައި ބައިވެރިވިއެވެ. އެހެންކަމުން މި ދިރާސާގައި ޖުމުލަ 10 މީހުން ބައިވެރިވިއެވެ. މި ދިރާސާގައި ބައިވެރިވާ މީހުންގެ އަދަދު ދިނުމުގައި ، ބައިވެރިންގެ އަދަދު ދިނުމަކުން ދިރާސާގެ ނަތީޖާއަށް ބަދަލުއައިސްދާނެ ކަމަށް ޤަބޫލުކުރެވޭތީއެވެ.

މި ދިރާސާއަށް ސާމްޕަލް ނެގުމަށް ބައިވެރިން އިޚްތިޔާރުކުރުމަށް އެންމެ އެކަށީގެންވާ ވައްތަރަކަށް ފެނުނީ ނޮން ޕްރޮބަބިލިޓީ ސާމްޕްލިންގެ ކޮންވީނިއަންސް އެވެ. މި ވައްތަރުގެ ސާމްޕްލިންގެ ނަގަންޖެހުނީ މި ދިރާސާއަށް މީހުންނާ ވަކިކަހަލަ ނަތީޖާއެއް ހޯދަން ދިރާސާވެރިޔާ ބޭނުންވާތީ ނަގާލީއެވެ. އާރު ޖޭ ޖޯޖް(2008) ހަވާލާދީފައިވާގޮތުގައި ކޮންވީނިއަންސް ސާމްޕްލިންގައި ، ދިރާސާވެރިޔާ އޭނާ ބޭނުންވާގޮތަކަށް ، ހިތްހަމަޖެހޭ އާބާދީއަކުން ވަކިބައެއް ދިރާސާގެ ބައިވެރިން ހޮވާލެއެވެ. އަދި ހަމައެއާއެކު ، މި ބާވަތުގެ ސާމްޕްލިންގއަކީ އެއްވެސް ޚަރަދެއްނުވާ ނުވަތަ ދިރާސާ އަވަހަށް އާބާދީން ކޮންމެ މީހަކުވެސް ނެގިދާނެ ގޮތެކެވެ. އެހެންކަމުން މީ މިފަދަ ދިރާސާއެއް ކުރުމަށް އެންމެ އެކަށީގެންވާ ގޮތަކަށް

ބެލެވެއެވެ. އެހެނީ މިގޮތަށް ދިވެހިބަހުގެ ބައެއްބަސް ހޯދައިދިނުމަށް ވަގުތު ސަލާމަތްވެ އަދި ދިވެހިބަހުގެ ބައެއްބަސް ހޯދުމަށް ފަސޭހަވާނެއެވެ.

3.3 ދިވެހިބަހުގެ ފޮނިލިޖީ އާއި ޓިލަޢަބިލިޖީ.

މި ދިވެހިބަހުގެ ފޮނިލިޖީ އަދި ޓިލަޢަބިލިޖީ ހިފެހެއްޓުމަށް ވަރަށް ބޮޑަށް ބަލާލެވިފައިވާނެއެވެ. ޖޭ.ޖީ ބެލް (1999) ހަމަކުރައްވަސް ދިވެހިބަހުގެ ފޮނިލިޖީ އަކީ ދިވެހިބަހުގެ ސަރަޙައްދު ކަމުގައި ބެލުނުކަމެވެ. ގަވާއިދުކުރުވޭން ޝަކަ ދިވެހިބަސް އަކަށް ފުދޭވެ. ޓިލަޢަބިލިޖީއަކީ ދިވެހިބަސް މިންކުރާގޮތް ބަދަލުވުންކަމަކީ ކިޔަނުލާ ގިނަފަހަރަކު އެ ދިވެހިބަހުގެއް ގޮތުންމަތިން ހަމަ އެއް ނަތީޖާއެއް ނުކުތުމެވެ. މި ދިވެހިބަހަކީ ވިޔާވެސް ސަރަޙައްދު އެކިއެކިކަން ކަނޑައެޅުމުގެ ކުރާބަދަލުތަކުގައި ނުހަނު ގިނަ މަސައްކަތްތަކެއް ކުރެވުނެވެ. އެގޮތުން ދިވެހިބަހަށް ސާބިތުވި ނަގާފައިވާނީ ދިފުރި ބަސްތޯލް (2006) އިންނެވެ. މި ދިވެހިބަހުގައި ބާރުނުކުރާ ލަފުޒުތައް ދިފުރިބަސްތޯލުން ނެތީ ، ދިވެހިބަހާ ފަރާތުން އަދިއްޔަތަށް ލަފުޒުތަކުގެ ހަރަކާތްތަށް ދިވެހިބަހުގެ ސަރަޙައްދު ކުރެވުނުތަކަކީ ގަބޫލުކުރެވިދާނެއެވެ. އަދި މިގޮއިވެސް ދިވެހިބަހުގެ ސާނަވީ ނަހަމަގައި ވިޔާވެސް ބޮޑަށް އެހެނިހެން ބަހުގެ ނުތޫލު/ ބަހުރުވައިގެ ނުތޫލު ފަރާތުތަކަށް އިސްކަންދޭފައިވާނެއެވެ. މިގޮތުން ދިވެހިބަހުގެ ބައެއްބަސްތަކާ ވާހަކަދައްކާގައި އެހެން ބަހެއް/ ބަހުރުވައެއް މަސްހުނިކޮށްގެން ވާހަކަދެއްކޭ ބައިވެ ކަން ކަނޑައެޅިފައިވާނެއެވެ. މިގޮތަށް ކަނޑައެޅު ކުރީ ދިވެހިބަހުގެ ބައެއްބަސްތަކާ އެއްގޮތް އިތުރުގައި ހިރާޅު ކޮންފަރާތަކާ 2 ދަރަޖަ (ގިނަ މަޖާލެއް) އަދި (ގިނަ ތިނަދުކު) ނުހަނު އެހެން ދަރުމަގައި ދަރަޖަތަކާ ހެޔޮފަރާތަ ބަހެއްކޮ ބަދަލުގެނެސްވެ. އަދި މިދިވެހިބަހަށް މިހެން ގުޅުމުގައި ބަލާފައިވާނީ އުމުރު 40 އަހަރުން މަތީގެ މީހުންނަށެވެ. މިގޮތުން، ދިވެހިބަހުގެ ބައެއްބަސްތަކުގެ ދިފުރިދަރުއިތުޕެއްކަން އަންގައިދޭ ކާޅެގެ އެހީގައި އެމީހަކީ އުމުރުން 40 އަހަރުން މަތީގެ މީހުންކޮ ކަރަވަރުކުރެވޭނެއެވެ. މިގޮތަށް އަމަލު ކުރީ ދިވެހިއަށް ނުތުން ބާރުނާ ނަތީޖާ ސަރަޙައްދުކުރުމަށެވެ.

3.4 ދިރާސާއަށް ބޭނުންކުރެވޭ އިންސްޓްރުމަންޓުގެ ބަޔާން.

މި ދިރާސާއަށް ބޭނުންކުރެވިފައިވަނީ ދިވެހިބަހުގެ ނަމުގެ ތަސްވީރުތަކެއް ނިމިފައި ހުރި ލަފުޒުތަކުގެ ތެރެއިން ދިވެހި ބަސްތަކުން ނަގާފައިވާ 55 ލަފުޒެވެ. މި ލަފުޒުތަކަށް ބޭނުންކުރެވުނީ ތާވަލެއްގެ ގޮތުގައި ހަދާފައިވާ ސަރވޭ ފޯމަކުންނެވެ. މި ފޯމުތަކުގެ ނަމޫނާއެއް މި ދިރާސާގެ އެޕެންޑިކްސްގައި ހިމަނާފައިވާނެއެވެ. މި ދިރާސާގައި ލަފުޒަށް އަސްލަ ފޮނޮލޮޖިކަލް އަދި މޯފޮލޮޖިކަލް ބަދަލު ދެނެގަތުމަށްޓަކައި ލަފުޒުތައް ޓްރާންސްކްރައިބް ކުރުމަށްޓަކައި ބޭނުންކުރީ ފޮނެޓިކް އަލްފަބެޓް ނުވަތަ IPAއެވެ. މިގޮތުން ހުރިހާ ލަފުޒެއްވެސް ރަސްމީ ބަހުގައި ކިޔާގޮތަށް އަދި ހުވަދޫ ބަހުރުވައިގައި ކިޔާގޮތަށް ޓްރާންސްކްރައިބް ކުރެވިފައިވާނެއެވެ.

ދިރާސާއާ ގުޅޭ ލިޓްރޭޗަރ ރިވިއުއަށް މަޢުލޫމާތު ހޯދިފައިވަނީ ޝާއިޢު ކޮށްފައިވާ އިނގިރޭސިބަހުގެ ފޮތްތަކުންނާއި ދިވެހި ބަހުގެ ފޮތްތަކުންނެވެ. ހަމައެހެންމެ، އިންޓަރނެޓުން މަޢުލޫމާތު ނެގުމުގައިވެސް ސައްޙަ އެއްޗެއްކަން ކަށަވަރު ކުރުމަށްޓަކައި ދިރާސާގައި ހިމަނާފައިވާ ލިޔުން ފޮތާއި އަދި އެނގެންހުރި މަޢުލޫމާތު އުކަންޗެވެ.

3.5 ޑޭޓާ އެއްކުރުން.

މި ދިރާސާއަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤައުމީ ޔުނިވަރސިޓީގެ ފެކަލްޓީ އޮފް އާޓްސް އިން 2015 ން 2017 އަށް ހިންގި ދިވެހިބަހުގެ ޑިގްރީ ކޯހުގެ 6 ވަނަ ސެމިސްޓަރގައި ފުރިހަމަކުރި މަސައްކަތެއްގެ ގޮތުން ހުށަހަޅާފައިވާ މަސައްކަތްތަކެވެ. މި ދިރާސާ ފުރިހަމަކޮށްފައިވަނީ 10 ފެބްރުއަރީ 2018 އިން 22 މެއި 2018 ނިޔަލަށެވެ.

މި ދިރާސާ ހެދުމަށްޓަކައި ސާމްޕަލްގެ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރި ރަސްމީ ބަހުގެ 55 ލަފުޒެވެ. މި ލަފުޒުތައް ނެގީ ހ، ނ ގ ތަރުތީބުން ދިވެހިބަހުގައި ބޭނުންކުރާ ނަމުގެ ތަސްވީރުތަކަށް ނިސްބަތްވާ ހުރި ލަފުޒުތަކެވެ.

މި ދިރާސާ ކުރިއަށްގެންދިޔައީ، ނުމުން ލަފުޒުތައް 10 ބައިވެރިން ލައްވައި ތައްޔާރުކުރި ފޮތުގައި ލިޔުއްވައިގެންނެވެ. އެއީ ހުވަދުއަތޮޅުގެ 2 ރަށް ކަމުގައިވާ މަޑަވެލި އަދި ތިނަދޫއިން ކޮންމެ ރަށަކުން 5 މީހުންނެވެ. މި ދިރާސާ ކުރިއަށް ގެންދެވުނީ މަޑަވެއްލާއި ތިނަދޫގައެވެ. ބައިވެރިން ލައްވައި ލަފުޒުތައް ލިޔުއްވުމުގެ ކުރިން މި ދިރާސާގެ މަޤްޞަދާއި ދީފައިވާނެއެވެ.

3.6 ނަތީޖާ ތަހުލީލުކުރުމަށް ބޭނުންވާނެ ގޮތުގެ ބަޔާން.

ޑޭޓާތައް އެނަލައިޒް ކުރުމަށްޓަކައި އެއްކުރާ ޑޭޓާތައް ބައިބައިކޮށްބަކައި އެނަލައިޒްކުރާ ގޮތަކީ އަޅުގަނޑު ޤަރާރުކޮށްފައެވެ. އެއީ އެންމެ ފުރަތަމަ ކަމާއެކު، ދިރާސާއަށް ނަތީޖާ ހުށަހެޅުމަށެވެ. މި ދިރާސާއަށް ހޯދި ޑޭޓާތައް އެނަލައިޒްކުރީ، ދިވެހިބަސްފޮތުން ނެގުނު 55 ލަފުޒު ލިޔަ އަކުރު އަޅުގަނޑު ތަރުތީބުން ބައިބަޔަށް ބަހާލައިގެންނެވެ. މި ދިރާސާގެ ހޯދުންތައް ތަހުލީލުކުރުމަށް ބޭނުންކުރެވުނީ ކޮލިޓޭޓިވް މެތަޑެވެ. ޖޯން ޑަބްލިއުކްރެސްވެލް (2005) ހާމަކުރައްވާފައިވާ ގޮތުގައި ކޮލިޓޭޓިވް މެތަޑް ދިރާސާތަކުގައި ބޭނުންކުރެވޭތީ ދިރާސާއަށް ނަގާ ޑޭޓާ ތަފްސީލުކޮށްލުމާއި، ޑޭޓާ ޚިޔާލުތަކަށް ތަރުޖަމާކުރުމާއި އަ ޑޭޓާ އެނަލައިޒްކުރުމެވެ. މިގޮތުން މި ދިރާސާގެ ނަތީޖާ ތަހުލީލުކުރުމަށްޓަކައި، ދިރާސާއަށް ނެގުނު ލަފުޒުތައް ޑިޖިޓަލް އަށްބަދަލުކޮށް ލިޔުމަށްފަހު ލަފުޒަށް އަންނަ ބަދަލު ދެނެގަނެވޭތޯ ބަލާފައެވެ. މިގޮތުން ލަފުޒުތަކަށް އިތުރުވާ އަކުރުތަކާއި، އުނިވާ އަކުރުތައް ދެނެގަނެވޭތޯ ބަލާފައެވެ. އަދި ލަފުޒުތަކުން ހޯދުނު ކަންތައްތައް ބެލުމަށްފަހު އެކަންތައް ހުށަހަޅައި ނިންމުންތަކެއް ނިންމާފައިވެއެވެ. އެއަށްފަހު ހޯދުނުކަންތައްތަކާއި ދިރާސާގެ ސުވާލާއި ގުޅުވައި ހޯދުނު ކަންތައްތައް ބަޔާންކޮށް ނިންމުމެއް ހުށަހަޅާނީއެވެ.

3.7 އަންގާފުއްދުމާ ހިފެހެއްޓުން.

މި ދިރާސާ ކުރިއަށްގެންދިއުމަށްބޭނުންކުރި ވަރަށްބޮޑުކަން އަންގާފު އިންޓަވިއު ހިފެހެއްޓުމަށް ސަމާލުކަން ދީފައިވާނެއެވެ. އެގޮތުން ދިރާސާގެ ބައިވެރިންނަށް ރަސްމީ ސިފައެއްގައި ދިރާސާގެ ބޭނުމަކީ ކޮބައިކަން އެންގިއެވެ. އަދި ހަމައެހެންމެ ދިރާސާގެ ބައިވެރިންގެ އުމުރުފުރާގެ މައުލޫމާތައި ރަނގަޅަށް ރައްކާތެރިކޮށް ފަރުދީ މައުލޫމާތު ރައްކާ ކުރުމަށް އެއްގޮތް ބައިވެރިންގެ ޙައްޤު މައުލޫމާތު މި ދިރާސާގައި ނުހާމަކުރެވެއެވެ. ރައްކާތެރިކޮށް ރައްކާ ކުރުމަށް ޚާއްޞަ ސަމާލުކަމެއް ދިރާސާގެ ވަގުތު ކަމުގައި ވާތީ ކަން ދިރާސާގެ ބައިވެރިންނަށް އަންގާފައިވާނެއެވެ. ހަމައެއާއެކު ބައިވެރިން ދިރާސާގައި ބައިވެރިވުމަކީ ދިރާސާގެ އަންގަތަކާ ބޭކަން މައުލޫމާތު ދެކެ ދިރާސާގެ ބޭނުން ފުރިހަމަކުރުމަށް އެކަށީގެންވާ އެއްވެސް މަޖުބޫރުކަމެއް ނެތެވެ. އަދި ދިރާސާގައި ބައިވެރިވާއި ނުވުމުގެ އިޚްތިޔާރު ބައިވެރިންނަށް ދީފައިވާނެއެވެ.

3.8 އެނަލިސިސް.

މި ދިރާސާއަށް ނެގި ޑޭޓާތައް ތަޙުލީލުކުރުމަށް ތަރުޖަމާކޮށް ރިސަރޗްގައި ޑޭޓާ އެނަލައިޒްކުރުމަށް ބޭނުންކުރާ ތީމް އެސެޓުގެ ތަރުތީބު އެސްޓްރާސް ބޭނުންކުރާ ރިސާރޗް ދިރާސާގައި ބޭނުންކުރަނީ ފްރާއުން އާއި ކްލާކް ބޭނުންކުރާ ބަޔާނެވެ. މިގޮތުން ފުރަތަމަ ހަރަކާތް ފިޔަވަޅަކީ ދިރާސާއަށް ނެގި ޑޭޓާތައް އެކުލެވޭ ތަޙުލީލް ނިންމުމެވެ. މިގޮތުން ހ، ނ އަދި ތަރުޖަމާ ދިރާސާ ބޭނުންވާ ސުވާލުތައް ތައްޔާރުކުރި ސުވާލުތަކާ އެއްގޮތް ތަޙުލީލީ ސުވާލު، އިތުރު ސުވާލު، ސުވާލު އަދި މުތަނާސިބު ނިޔަތާއިވާ ތަރުތީބު ތަޙުލީލު ފާސްކުރެވިއެވެ. ދެވަނަ ފިޔަވަޅަކީ ތީމްތަކުގައި އަލަށްފެށުމާއި ޑޭޓާ އިސްތިއުމާލު ކުރިއެވެ. މިގޮތުން ، ދިރާސާއަށް ނެގި ޑޭޓާ މަސައްކަތު އެއްވަރުގެ ކުރުމުގެ ދިރާސާގެ ސުވާލުތައް ސިފަކުރުން އަލަށް ޑޭޓާ ތަފާސީލުގައި ހިމެނި ދިރާސާގެ ސުވާލުތައް ތަފާސީލު ތަޙުލީލުކުރުމަށް ބޭނުންކުރާ ނިންމުމުގައި ، ނަތީޖާ ކަނޑައަޅައި ކުރެވިއެވެ.

އަދި ހަމައެހެންމެ މިއީ ދިރާސާގައިވެސް ، ފަސޭހައިން ޑޭޓާ މާނަކުރުމަށްބޭނުމާ ތަފާސީލުގައި ހިމަނައިދީން ކުރަށްދިރާސާ މި ދިރާސާއާ ކުރުމަށްފިޔަވަޅު ފެހިބައިގެން ހިފާ ދިރާސާއަކަށް ނުވާތީ ، ޑޭޓާ

އެންލައިޖްކުރުމަށްފަހު ނަތީޖާތައް ނަތީޖާތައް އިންސަފްތަކުން ހުރަހާލާފިޔައިންވީނަމަވެސް، ދިރާސާގެ ހުރިހާތައް ބަލާލާފައިވާ ގެންސްދިންމާއެކު، އެފަދަ ހުރިހާބަލާގެނު މާނައްދިޔަތައްގައި ޖެސްކަސް ކަންފައިވާނެއެވެ.

ބާބު 4 (ނަތީޖާތައް)

ހުވަދޫ ބަހުރުވައިގައި ލަފުޒުކުރާ (އެބްލޭޓިވް) "އިން" މަޢާރުފުން އަންނަ ފޮނޮލޮޖިކަލް އަދި މޯފޮލޮޖިކަލް ބަދަލުތަކަކީ ކޮބައިކަން ދެނެގަތުމަށްޓަކައި ކުރެވުނު މި ދިރާސާއިން ހާސިލު ނަތީޖާތައް މި ބައިގައި ހުށަހަޅައިދީފައެވެ. މިގޮތުން މި ނަތީޖާތައް ހުށަހަޅައިދީފައި ވާނީ އެއްކޮޅުކުރުން 2 ބަޔަށް މަގޭފުޅި އަދި ފިޔަދޫ ބަހުރުވައިން ލަފުޒުކޮށް 'އިން" މަޢާރުފުން އަންނަ ބަދަލުތައް ބަލައިގެންނެވެ. މި ބަދަލުތައް ހުށަހަޅައިދީފައިވަނީ ދިރާސާގެ ނަތީޖާގެ ތަރުތީބުން ބަލައިގެންނެވެ. މިގޮތުން ލަފުޒުކޮށް އަންނަ ފޮނޮލޮޖިކަލް އަދި މޯފޮލޮޖިކަލް ބަދަލުތަކަށް ބަލައިގެން ނަތީޖާތައް ހުށަހަޅައިދީފައެވެ.

4.1 ހުވަދޫ ބަހުރުވައިގެ މަގޭފުޅި ބަހުރުވައިގެ ލަފުޒުތަކަށް (އެބްލޭޓިވް) "އިން" މަޢާރުފުން އަންނަ ބަދަލުތައް.

4.1.1 މަގޭފުޅި ބަހުރުވައިގެ އިބާރާތް ތަރުތީބު ލަފުޒުކޮށް "އިން" މަޢާރުފުން އަންނަ ބަދަލު .

ލަފުޒު	ދިރާސާ ބަހުގެ ލަފުޒު "އިން" މަޢާރުފައިން	ލަފުޒު IPA އިން ޓްރާންސްކްރައިބް ކޮށްފައި	ހުވަދޫ ބަހުރުވައިގެ މަގޭފުޅި ބަހުގެ ލަފުޒު 'އިން' މަޢާރުފައިން	ލަފުޒު IPAއިން ޓްރާންސްކްރައިބް ކޮށްފައި
މެހި	މެހިން	/ mɛhɪŋ/	މެންސެން	/mɛnsɛŋ/
އިހި	އިހިން	/ɪhɪŋ/	އިންސެން	/ɪnˀsɛŋ/
ފިހި	ފިހިން	/fɪhɪŋ/	ފިއްސެން	/fɪˀsɛŋ/
ރެހި	ރެހިން	/rɛhɪŋ/	ރެއްސެން	/rɛˀsɛŋ/
ފެހި	ފެހިން	/fɛhɪŋ/	ފެއްސެން	/fɛˀsɛŋ/
މޮޅޮށި	މޮޅޮށިން	/mɔɭoːʂɪŋ/	މޮޑޮއްޓެން	/mɔɖ̪ɔˀʈɛŋ/
މުށި	މުށިން	/mʊʂɪŋ/	މުންޓެން	/mʊnˀʈ̪ɛŋ/
ކާށި	ކާށިން	/kaːʂɪŋ/	ކައްޓެން	/kʌɔˀʈɛŋ/
ނާށި	ނާށިން	/naːʂɪŋ/	ނޮންޓެން	/nɔnˀʈ̪ɛŋ/
ގޮށި	ގޮށިން	/gɔʂɪŋ/	ގޮއްޓެން	/gɔˀʈɛŋ/

ކަކުނި	ކަކުނިން	/kʌkʊnɪŋ/	ކަކުއްޑެން	/kʌkʊˀɖɛŋ/
ބަރަނި	ބަރަނިން	/bʌrʌnɪŋ/	ބަރަނިއެން	/bʌrʌnɪɛŋ/
ފަނި	ފަނިން	/fʌnɪŋ/	ފަންނެން	/fʌŋnɛŋ/
ހިނި	ހިނިން	/hɪnɪŋ/	ހިނައުން	/hɪnʌʊŋ/
ފިނި	ފިނިން	/fɪnɪŋ/	ފިންނެން	/fɪnˀnɛŋ/
ޓަރި	ޓަރިން	ʈʌrɪŋ/	ޓައްރެން	/ʈ̪ʌˀrɛŋ/
ބަރި	ބަރިން	/bʌrɪnŋ/	ބައްރެން	/bʌˀrɛŋ/
މަޑިރި	މަޑިރިން	/mʌɖ̪ɪrɪŋ/	މަޑުއްރެން	/mʌɖ̪ʊˀrɛŋ/
މިރި	މިރިން	/mɪrɪŋ/	މިރިއެން	/mɪrɪɛŋ/
ޓިރި	ޓިރިން	/ʈɪrɪŋ/	ޓިރިއެން	/ʈ̪ɪrɪɛŋ/

4.1.2 ތިނަދޫ ބަހުރުވައިގެ އިބްތިދާ ތަނުގެ ދަފުޖަހާ "އިން" މާރުކުރުން އަންނަ ބަދަލުތައް

ދަފުޖު	ރަސްމީ ބަހުގައި "އިން" މާރުކުރިން	ދަފުޖު IPA އިން ޓްރާންސްކްރައިބް ކޮށްފައި	ތިނަދޫ ބަހުރުވައިގައި ދަފުޖަހާ "އިން" މާރުކުރިން	ދަފުޖު IPA އިން ޓްރާންސްކްރައިބް ކޮށްފައި
މެހި	މެހިން	/ mɛhɪŋ/	މެންސެން	/mɛnˀsɛŋ/
އިހި	އިހިން	/ɪhɪŋ/	އިންސެން	/ɪnˀsɛŋ/
ފިހި	ފިހިން	/fɪhɪŋ/	ފިންސެން	/fɪnˀsɛŋ/
ރެހި	ރެހިން	/rɛhɪŋ/	ރޭހިން	/reːhɪŋ/
ފެހި	ފެހިން	/fɛhɪŋ/	ފެއްސެން	/fɛˀsɛŋ/
މޮޅޯށި	މޮޅޯށިން	/mɔɭoːʂ̪ɪŋ/	މޮޑޯއްޓެން	/mɔɖoːˀʈɛŋ/
މުށި	މުށިން	/mʊʂ̪ɪŋ/	މުންޓެން	/mʊnˀʈɛŋ/
ކާށި	ކާށިން	/kɑːʂ̪ɪŋ/	ކައުއްޓެން	/kʌʊˀʈɛŋ/
ނާށި	ނާށިން	/nɑːʂ̪ɪŋ/	ނޮންޓެން	/nɔnˀʈɛŋ/
ގޮށި	ގޮށިން	/gɔʂ̪ɪŋ/	ގޮއްޓެން	/gɔˀʈɛŋ/
ކަކުނި	ކަކުނިން	/kʌkʊnɪŋ/	ކަކުއްޑެން	/kʌkʊˀɖɛŋ/
ބަރަނި	ބަރަނިން	/bʌrʌnɪŋ/	ބަރަނިއެން	/bʌrʌnɪɛŋ/
ފަނި	ފަނިން	/fʌnɪŋ/	ފަންނެން	/fʌnˀnɛŋ/

ހިނި	ހިނިން	/hɪnɪŋ/	ހިނިއެން	/hɪnɪɛŋ/
ފިނި	ފިނިން	/fɪnɪŋ/	ފިންނެން	/fɪnʔnɛŋ/
ތަރި	ތަރިން	ʈʌrɪŋ/	ތަށްރެން	/ʈʌʔrɛŋ/
ބަރި	ބަރިން	/bʌrɪŋ/	ބަރިއެން	/bʌrɪŋ/
މަޑިރި	މަޑިރިން	/mʌɖɪrɪŋ/	މަޑުށްރެން	/mʌɖʊʔrɛŋ/
މިރި	މިރިން	/mɪrɪŋ/	މިރިއެން	/mɪrɪɛŋ/
ތިރި	ތިރިން	/ʈɪrɪŋ/	ތިރިއެން	/ʈɪrɪɛŋ/

ތާވަލު 4.1.1 އަދި 4.1.2 ގައި އެވަނީ ހުވަދޫބަހުރުވައިގެ (މަޑުވެލި) އަދި (ތިނަދޫ) ބަހުރުވައިގައި "އިޞްލީ" ތަނުގެ ތަފްޞީލަށް (އެބްލޭޓިވް) "އިން" މާނަކުރުން އަންނަ ބަދަލުތަކެވެ. މިގޮތުން ފާހަގަކުރެވޭ ރަސްމީ ބަހާ ހިލާފަށް މަޑުވެލި އަދި ތިނަދޫ ބަހުރުވައިގައި އިޞްލީއަށް ނިމިގެން ހުންނަ ތަފްޞީލަށް "އިން" މާނަކުރުން "އެން" ”en“ އަށް ބަދަލުވެގެންދާ ކަމެވެ.

4.1.3 ހުވަދޫ ބަހުރުވައިގެ "މަޑުވެލި" ބަހުރުވައިގައި އަބަދުވެސް ތަނުގެ ތަފްޞީލަކަށް "އިން" މާނަކުރުން އަންނަ ބަދަލު.

ތަފްޞީލު	ރަސްމީ ބަހުގައި "އިން" މާނަވައިން	ތަފްޞީލު IPAއިން ޓްރާންސްކްރައިބް ކޮށްފައި	މަޑުވެލި ބަހުގައި "އިން" މާނަވައިން	ތަފްޞީލު IPAއިން ޓްރާންސްކްރައިބް ކޮށްފައި
ރިހަ	ރިހައިން	/rɪhʌɪŋ/	ރެހައުން	/rɛhʌʊŋ/
ވިހަ	ވިހައިން	/vɪhʌɪŋ//	ވެހައުން	/vɛhʌʊŋ/
ހިޅަ	ހިޅައިން	/hɪɭʌɪŋ/	ހެޅައުން	/hɛɭʌʊŋ/
އަތަ	އަތައިން	/ʌʈʌɪŋ/	އަތައުން	/ʌʈʌʊŋ/
ވަރަ	ވަރައިން	/vʌrʌɪŋ/	ވަރައުން	/vʌrʌʊŋ/
ކިބަ	ކިބައިން	/kɪbʌɪŋ/	ކެބައުން	/kɛbʌʊŋ/
ގުޅަ	ގުޅައިން	/gʊɭʌɪŋ/	ގޮޅައުން	/gɔɭʌʊŋ/
ނިކަ	ނިކައިން	/nɪkʌɪŋ/	ނިކައުން	/nɪkʌʊŋ/
ބޯވަ	ބޯވައިން	/boːvʌɪŋ/	ބޯވައުން	/boːvʌʊŋ/

ރޫފަ	ރޫފައިން	/ruːfʌɪŋ/	ރޫފައުން	/ruːfʌʊŋ/
ރޯދަ	ރޯދައިން	/roːd̪ʌɪŋ/	ރޯދައުން	/roːd̪ʌʊŋ/
މިޅަ	މިޅައިން	/mɪl̪ʌɪŋ/	މެޅައުން	/mɛl̪ʌʊŋ/
ފާގަ	ފާގައިން	/fɑːgʌɪŋ/	ފާގައުން	/fɑːgʌʊŋ/
ނުރަ	ނުރައިން	/nʊrʌɪŋ/	ނެރައުން	/nɛrʌʊŋ/
ފަރުބަދަ	ފަރުބަދައިން	/fʌrʊbʌd̪ʌɪŋ/	ފަރެބަދައުން	/fʌrɛbʌd̪ʌʊŋ/
ވިނަ	ވިނައިން	/vɪnʌɪŋ/	ވެނައުން	/vɛnʌʊŋ/
ގޮމަ	ގޮމައިން	/gɔmʌɪŋ/	ގޮމައުން	/gɔmʌʊŋ/
ކަފަ	ކަފައިން	/kʌfʌɪŋ/	ކަފައުން	/kʌfʌʊŋ/
ބުދަ	ބުދައިން	/bʊd̪ʌɪŋ/	ބުދައުން	/bʊd̪ʌɪŋ/
ދިދަ	ދިދައިން	/d̪ɪd̪ʌɪŋ/	ދިދައުން	/d̪ɪd̪ʌʊŋ/
ހޯމަ	ހޯމައިން	/hoːmʌɪŋ/	ހޯމައުން	/hoːmʌʊŋ/

4.1.4 ހިތަދޫ ބަހުރުވައިގެ އަބަދީ ތަސްދުގެ ލަފުޒަށް "އިން" ޖަހާލުމުން އަންނަ ބަދަލު

ލަފުޒު	ޢަސްލީ ބަހުގައި "އިން" ޖަހާލައިން	ލަފުޒު IPA އިން ޓްރާންސްކްރައިބް ކޮށްފައި	ހިތަދޫ ބަހުރުވައިގައި "އިން" ޖަހާލައިން	ލަފުޒު IPA އިން ޓްރާންސްކްރައިބް ކޮށްފައި
ރިހަ	ރިހައިން	/rɪhʌɪŋ/	ރެހާން	/rɛhaːŋ/
ވިހަ	ވިހައިން	/vɪhʌɪŋ/	ވެހާން	/vɛhaːŋ/
ހިޅަ	ހިޅައިން	/hɪl̪ʌɪŋ/	ހެޅާން	/hɛl̪aːŋ/
އަތަ	އަތައިން	/ʌt̪ʌɪŋ/	އަތާން	/ʌt̪aːŋ/
ވަރަ	ވަރައިން	/vʌrʌɪŋ/	ވަރާން	/vʌraːŋ/
ކިބަ	ކިބައިން	/kɪbʌɪŋ/	ކެބާން	/kɛbaːŋ/
ގުޅަ	ގުޅައިން	/gʊɭʌɪŋ/	ގޮޅާން	/gɔɭaːŋ/
ނިކަ	ނިކައިން	/nɪkʌɪŋ/	ނިކާން	/nɪkaːŋ/
ބޯވަ	ބޯވައިން	/boːvʌɪŋ/	ބޯވާން	/boːvaːŋ/
ރޫފަ	ރޫފައިން	/ruːfʌɪŋ/	ރޫފާން	/ruːfaːŋ/
ރޯދަ	ރޯދައިން	/roːd̪ʌɪŋ/	ރޯދާން	/roːd̪aːŋ/

މިލަ	މިލައިން	/mɪl̪ʌɪŋ/	މެލާން	/mɛl̪ɑːŋ/
ފާގަ	ފާގައިން	/fɑːgʌɪŋ/	ފާގާން	/fɑːgɑːŋ/
ނުރަ	ނުރައިން	/nʊrʌɪŋ/	ނެރާން	/nɛrɑːŋ/
ފަރުބަދަ	ފަރުބަދައިން	/fʌrʊbʌd̪ʌɪŋ/	ފަރެބަދާން	/fʌrɛbʌd̪ɑːŋ/
ވިނަ	ވިނައިން	/vɪnʌɪŋ/	ވެނާން	/vɛnɑːŋ/
ގޮމަ	ގޮމައިން	/gɔmʌɪŋ/	ގޮމާން	/gɔmɑːŋ/
ކަފަ	ކަފައިން	/kʌfʌɪŋ/	ކަފާން	/kʌfɑːŋ/
ބުދަ	ބުދައިން	/bʊd̪ʌɪŋ/	ބުދާން / ބުދަ ދުހާން	/bʊd̪ɑːŋ/ /bʊd̪ʌd̪ʊhɑːŋ/
ދިދަ	ދިދައިން	/d̪ɪd̪ʌɪŋ/	ދިދާން	/d̪ɪd̪ɑːŋ/
ހޯމަ	ހޯމައިން	/hoːmʌɪŋ/	ހޯމަން / ހޯމަ ދުހާން	/hoːmʌŋ/ /hoːmʌd̪ʊhɑːŋ/

ޖާވަބު 4.1.3 . ގައި އުވަސީ ހުވަދޫ ބަހުރުވައިގެ (މަގުލުބި) ބަހުރުވައިގައި އަބަދުވި ތަނުގެ ލަފުޒަން "އިން" މަޢާލުމުން އަންނަ ބަދަލެވެ. މިގޮތުން މަގުލުބި ބަހުރުވައިގައި އަބަދުއްދަން ނިމޭ ލަފުޒަން "އިން" މަޢާލުމުން ބަދަލުވެގެންދަނީ "އަޢުން" "ʌʊn" އަށެވެ. އަދި ޖާވަބު 4.1.4 ގައި އުވަސީ ތިނަދޫ ބަހުރުވައިގައި އަބަދުއްދަން ނިމިފައި ހުންނަ ލަފުޒަން "އިން" މަޢާލުމުން އަންނަ ބަދަލެވެ. މިގޮތުން މަގުލުބި ބަހުރުވަޔާ ޚިލާފަށް ތިނަދޫ ބަހުރުވައިގައި އަބަދުއްދަން ނިމޭ ލަފުޒަން "އިން" މަޢާލުމުން ބަދަލުވެގެން ދަނީ "އާން" "ɑːn" އަށެވެ.

4.1.5 މަގުލުބި ބަހުރުވައިގައި ސުކުނުން ނިމޭ ލަފުޒަން "އިން" މަޢާލުމުން އަންނަ ބަދަލުތައް.

ލަފުޒު	ރަސްމީ ބަހުގައި "އިން" މަޢާލައިން	ލަފުޒު IPAއިން ޓްރާންސްކްރައިބް ކޮށްފައި	މަގުލުބި ބަހުރުވައިގައި "އިން" މަޢާލައިން	ލަފުޒު IPAއިން ޓްރާންސްކްރައިބް ކޮށްފައި
މަސް	މަހުން	/mʌhʊŋ/	މަހުން	/mʌhʊŋ/
ގަސް	ގަހުން	/gʌhʊŋ/	ގެހުން	/gɛhʊŋ/

ބަސް	ބަހުން	/bʌhʊŋ/	ބަހުން	/bʌhʊŋ/
ބޮއް	ބޮކުން	/bɔkʊŋ/	ބޮއްކެން	/bɔˀkɛŋ/
ފަށް	ފަށުން	/fʌʂʊŋ/	ފަޓުން	/fʌʈʊŋ/
އަސް	އަހުން	/ʌhʊŋ/	އެހުން	/ɛhʊŋ/
ރަށް	ރަށުން	/rʌʂʊŋ/	ރަޓުން	/rʌʈʊŋ/
އަތް	އަތުން	/ʌt̪ʊŋ/	އަތުން	/ʌt̪ʊŋ/
ރުއް	ރުކުން	/rʊkʊŋ/	ރުކުން	/rʊkʊŋ/

4.1.6. ހުވަދޫ ބަހުރުވައިގެ ސުވާލުން ތަނުގެ ލަފުޒަށް "އިން" މާނަލުމުން އަންނަ ބަދަލު.

ލަފުޒު	ރަސްމީ ބަހުގައި "އިން" މާނަލައިން	ލަފުޒު IPAއިން ޓްރާންސްކްރައިބް ކޮށްފައި	ހުވަދޫ ބަހުރުވައިގައި "އިން" މާނަލައިން	ލަފުޒު IPAއިން ޓްރާންސްކްރައިބް ކޮށްފައި
މަސް	މަހުން	/mʌhʊŋ/	މަހުން	/mʌhʊŋ/
ގަސް	ގަހުން	/gʌhʊŋ/	ގެހުން	/gɛhʊŋ/
ބަސް	ބަހުން	/bʌhʊŋ/	ބަހުން	/bʌhʊŋ/
ބޮއް	ބޮކުން	/bɔkʊŋ/	ބޮއްކެން	/bɔˀkɛŋ/
ފަށް	ފަށުން	/fʌʂʊŋ/	ފަޓުން	/fʌʈʊŋ/
އަސް	އަހުން	/ʌhʊŋ/	އަހުން	/ʌhʊŋ/
ރަށް	ރަށުން	/rʌʂʊŋ/	ރަޓުން	/rʌʈʊŋ/
އަތް	އަތުން	/ʌt̪ʊŋ/	އަތުން	/ʌt̪ʊŋ/
ރުއް	ރުކުން	/rʊkʊŋ/	ރުކުން	/rʊkʊŋ/

ތާވަލު 4.1.5 އަދި 4.1.6 ގައި އުވަޔާ ސުވާލުން ތަނުގެ ލަފުޒަށް "އިން" މާނަލުމުން މަގެއްލި އަދި ހުވަދޫ ބަހުރުވައިގައި އަންނަ ބަދަލެވެ. މިގޮތުން ސުވާލަށް ނިމޭ ލަފުޒު (އެބްލޭޓިވް) "އިން" މާނަލުމުން ރަސްމީ ބަހާއި އެއްގޮތަށް "އުން" އަށް ނިމިފައި ހުންނަކަން ފާހަގަވެއެވެ.

4.1.7 މަޑަވެލި ބަހުރުވައިގައި އާބާދީގެ އަދި ޖީލުތަކުގެ ލަފުޒަށް "އިން" މާނަކުރުން އަންނަ ބަދަލުތައް .

ލަފުޒު	ރަސްމީ ބަހުގައި "އިން" މާނަވައިން	ލަފުޒު IPAއިން ޓްރާންސްކްރައިބް ކޮށްފައި	މަޑަވެލި ބަހުރުވައިގައި "އިން" މާނަވައިން	ލަފުޒު IPAއިން ޓްރާންސްކްރައިބް ކޮށްފައި
ބުޅާ	ބުޅަލުން	/bʊɭʌɭ̪ʊŋ/	ބޮޅަލެން	/bɔɭ̪ʌɭ̪ɛŋ/
ކުރުނބާ	ކުރުނބައިން	/kʊrʊⁿbʌɪŋ/	ކުރުނބައުން	/kʊrʊⁿbʌʊŋ/
ގެ	ގެއިން	/gɛɪŋ/	ގޭން	/geːŋ/
ބޯ	ބޯލުން	/bɔɭ̪ʊŋ/	ބޯލުން	/bɔɭ̪ʊŋ/
މާ	މަލުން	/mʌɭ̪ʊŋ/	މަލުން	/mʌɭ̪ʊŋ/

4.1.8 ތިނަދޫ ބަހުރުވައިގައި އާބާދީގެ އަދި ޖީލުތަކުގެ ލަފުޒަށް "އިން" މާނަކުރުން އަންނަ ބަދަލު.

ލަފުޒު	ރަސްމީ ބަހުގައި "އިން" މާނަވައިން	ލަފުޒު IPAއިން ޓްރާންސްކްރައިބް ކޮށްފައި	މަޑަވެލި ބަހުރުވައިގައި "އިން" މާނަވައިން	ލަފުޒު IPAއިން ޓްރާންސްކްރައިބް ކޮށްފައި
ބުޅާ	ބުޅަލުން	/bʊɭʌɭ̪ʊŋ/	ބޮޅަލޭން	/bɔɭ̪ʌɭ̪eːŋ/
ކުރުނބާ	ކުރުނބައިން	/kʊrʊⁿbʌɪŋ/	ކުރުނބާން	/kʊrʊⁿbɑːŋ/
ގެ	ގެއިން	/gɛɪŋ/	ގޭރެން	/geːrɛŋ/
ބޯ	ބޯލުން	/bɔɭ̪ʊŋ/	ބޯލުން	/bɔɭ̪ʊŋ/
މާ	މަލުން	/mʌɭ̪ʊŋ/	މަލުން	/mʌɭ̪ʊŋ/

ބާބު 5 (ޑިސްކަޝަން)

މި ދިރާސާއަކީ ހުވަދޫ ބަހުރުވައިގެ ލަފުޒުކަން (އެކްސެންޓް) "އިން" މަރާލުމުން އަންނަ ފޮނޮލޮޖިކަލް އަދި މޯފޮލޮޖިކަލް ބަދަލުތަކަކީ ކޮބައިކަން ދެނެގަތުމަށް ކުރެވުނު ދިރާސާއެކެވެ. މި ބާބުގައި އަލިއަޅުވާލެވިފައިވާނީ ކުރެވުނު ދިރާސާތަކުގެ މައްޗަށް ބުރަވެ ދިވެހި ބަހުގައި ނަމުގެ ތަސްރީފުގެ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރާ އިބިފިލި، އަބަފިލި، ސުކުން އަދި ޖަޒުމުގެ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރާ ނަމުގެ ލަފްޒުތަކަށް ހުވަދޫ ބަހުރުވައިގެ މަޑަވެލި އަދި ތިނަދޫ ބަހުރުވައިގައި (އެކްސެންޓް) "އިން" މަރާލުމުން އަންނަ ފޮނޮލޮޖިކަލް އަދި މޯފޮލޮޖިކަލް ބަދަލުތަކުގެ މައްސަލަތަކެވެ. އަދި މީގެ އިތުރުން ޖަސްވީ ބާ އަޅާބަލައިލާ ހުވަދޫ ބަހުރުވައިގައި ލަފުޒުކަން (އެކްސެންޓް) "އިން" މަރާލުމުގައި ހުރި ތަފާތުތަކުގެ މައްސަލަތަކަށްވެސް އަލިއަޅުވާލެވިފައިވާނެއެވެ.

5.1 ހުވަދޫ ބަހުރުވައިގެ މަޑަވެލި އަދި ތިނަދޫ ބަހުރުވައިގެ ލަފުޒުކަން (އެކްސެންޓް) "އިން" މަރާލުމުން އަންނަ ފޮނޮލޮޖިކަލް ބަދަލުތައް:

5.1.1 އިބިފިލި ތަނަޅުގެ ލަފުޒުކަން ހުވަދޫ ބަހުރުވައިގައި (އެކްސެންޓް) "އިން" މަރާލުމުން އަންނަ ފޮނޮލޮޖިކަލް ބަދަލު.

މި ދިރާސާއިން ހޯދުނު ގޮތުގައި ހުވަދޫ ބަހުރުވައިގެ "އިބިފިލި" ތަނަޅުގެ ލަފުޒުކަން (އެކްސެންޓް) "އިން" މަރާލުމުން ބަދަލުވެގެންދަނީ " އެން" /ɛŋ/ އަށެވެ. މިގޮތުން ހުވަދޫ ބަހުރުވައިގެ މަޑަވެލި އަދި ތިނަދޫ ބަހުރުވައިގައިވެސް ޖަސްވީ ބާ ހިލާފަށް "އިން" "އެން" އަށް ބަދަލުވެގެންދާކަން ފާހަގަކުރެވިއްޖެއެވެ. މިގޮތުން ޗާޓު 4.1.1 އަދި 4.1.2 ގައި އޮވާ ގޮތުން ހުވަދޫ ބަހުރުވައިގެ އިބިފިލި ތަނަޅުގެ ލަފުޒުކަން "އިން" މަރާލުމުން ކޮންސޮނަންޓް އަދި ވަވަލް އަޑުގެ ތަރުތީބުން ބަދަލު ތަރުތީބުވެގެންދެއެވެ. އެގޮތުން އެ ޗާޓުގައި އޮވާ 20 ލަފުޒުވެސް ބަދަލުވެފައިވަނީ އެއްގޮތަކަށްކަން ފާހަގަކުރެވިއްޖެއެވެ. މިގޮތުން އެ ޗާޓުގައިވާ ބައެއް ލަފުޒުތަކަށް ބަލާއިރު، ތަރުތީބު ބަހުގައި 'މެހި – މެހިން /mɛhɪŋ/ ކިޔާއިރު ހުވަދޫ ބަހުރުވައިގައި ބަދަލުވެގެންދަނީ "މެންސެން /mɛŋsɛŋ/ މިގޮތަށެވެ. މީގެއިތުރުން

ރަސްމީ ބަހުގައި "މޮޅޯށި – މޮޅޯށިން /mɔɭoːʂɪŋ/ ކިޔާއިރު ހުވަދޫ ބަހުރުވައިގައި ބުނެލެވެނީ "މޮޑޮއްޓެން /mɔɖɔʔʈɛŋ/ މިގޮތަށެވެ. މިގޮތަށް ބަދަލުވާއިރު ކޮންސޮނަންޓް އަޑުގެ އިތުރުން ވަވަލް އަޑުވެސް ބަދަލުވެގެންދެއެވެ. އެގޮތުން ރަސްމީ ބަހުގައި ހައި ފްރަންޓް ވަވަލް އަޑު "އި I" ގެ އަޑު ހުވަދޫ ބަހުރުވައިގައި ބަދަލުވެގެންދަނީ މިޑް ފްރަންޓް ވަވަލް "އެ ɛ" ގެ އަޑަށެވެ. އަދި މީގެ އިތުރުން ރަސްމީބަހާ ހިލާފަށް ކޮންސޮނަންޓް 2 އަޑު އިތުރުވެގެންދާކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. މިގޮތުން "ŋ އަދި s " ގެ އަޑު އިތުރުވެގެންދާކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. ނަމަވެސް މިގޮތަށް އަޑުގެ ގޮތުން ތަފާތު ކިޔާގޮތްތަކާއިމެދު ވިސްނާލާއިރު ތަފާތުގެ މާނައަށް ބަދަލެއް ނާންނަކަން ފާހަގަވެއެވެ. އުސޫލުން މި ތަފާތުތަކުގައި ބަހުރުވައިވާ އަޑުތައް ބޭނުންކުރުމުގައި އުވެސް "ފްރިކޭޓިވައިޒޭޝަން"ގެ ގޮތުގައެވެ. ފްރިކޭޓިވައިޒޭޝަނަކީ އެއް ތަފާތުއެއްގެ ހިސާބެއްގައި ތަފާތު ދެ އަޑު ބޭނުން ކުރިޔަމަވެސް ތަފާތުގެ މާނައަށް ބަދަލު ނާންނަ ތަފާތުތައް ކަމަށް ޑޭވިޑް އޭގެން (2005) ހާމަކުރައްވައެވެ.

5.1.2 އަބަދުވިޔި ތަނަސުގެ ތަފާތުކަން (އޮބްޖެކްޓިވް) "އިން" މަޤާމުން ހުވަދޫ ބަހުރުވައިގައި އަންނަ ފޮނޮލޮޖިކަލް ބަދަލު.

ޓޭބަލް 4.1.3 އަދި ޓޭބަލް 4.1.4 ގައި ދެކެވޭ އަބަދުވިޔި ތަނަސުގެ ތަފާތުތަކަށް ހުވަދޫ ބަހުރުވައިގައި (އޮބްޖެކްޓިވް) "އިން" މަޤާމުން އަންނަ ފޮނޮލޮޖިކަލް ބަދަލުތަކެވެ. މިގޮތުން ފާހަގަކުރެވުނު ރަސްމީ ބަހުގައި އަބަދުވިޔި ތަނަސުގެ ތަފާތުތައް (އޮބްޖެކްޓިވް) ކޭސްމާކަރުގައި "އިން" އަށް ނިސްބަތުން ހުވަދޫ ބަހުރުވައިގައި ތަފާތު 2 ގޮތަކަށް ނިމިގެންދާ ކަމެވެ. މިގޮތުން މަޑަވެލި ބަހުރުވައިގައި "އައުން /ʌʊŋ/ " އަށް ނިސްބަތުން ތިނަދޫ ބަހުރުވައިގައި ނިމިގެންދަނީ "އާން /ɑːŋ/ އަށެވެ. މިގޮތުން ބަލާއިރު ރަސްމީ ބަހުގައި "ރިހަ – ރިހައިން /rɪhʌɪŋ/ ކިޔާއިރު ހުވަދޫ ބަހުރުވައިގެ މަޑަވެލި ބަހުރުވައިގައި ބުނެލެވޭ "ރެހައުން /rɛhʌʊŋ/ އަށެވެ. އަދި ތިނަދޫ ބަހުރުވައިގައި ބުނެލެވޭ "ރެހާން /rɛhɑːŋ/ މިގޮތަށެވެ. މިގޮތުން އެ ޓޭބަލް ތަކުގައިވާ އަބަދުވިޔި ތަނަސުގެ ހުރިހާ ތަފާތުތަކެއްވެސް ބަހުރުވަތަކުގައިވެސް އެއްގޮތަކަށްކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. މި ބަހުރުވަތަކާ ބަހުރުދުންތަކަށް ޖީލުތަކުން ބަލާއިރު ނުވަތަ އަޑުގެ ސަބަބުން ތަފާތުތައް ބަހުރުވަތަކާއިވާކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. ޖީލުތަކާއި ޖިންސުގެ ތެރެ ހިސާބުގެ ބޭނުންކުރާ ފިލި އަޑުތައް ކަމަށް

ރިޗާޑް އާ ނައިޓް (2013) ހާމަކުރައްވައިފައެވެ. މިގޮތުން ރަސްމީ ބަހުގައި ޗުރުމުން އެއްކަމަށް ބުރުޑާ /ʌɪ/ ގެ އަޑު މަޢުލިމު ބަހުރުވައިގައި ބަދަލުވެފައިވަނީ /ʌʊ/ އަޑަށެވެ. އަދި ތިނަދޫ ބަހުރުވައިގައި ބަދަލުވެފައިވަނީ /ɑː/ގެ އަޑަށެވެ. މިގޮތުން ބަލާއިރު ރަސްމީ ބަހުގައި މިޑް ފްރަންޓް ވަވަލް ގެ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރަނީ /ʌɪ/ ގެ އަޑު، މަޢުލިމު ބަހުރުވައިގައި ބަދަލުވެފައިވަނީ ހައި ބެކް ވަވަލްގެ އަޑު /ʌʊ/ ގެ އަޑަށެވެ. އަދި ތިނަދޫ ބަހުރުވައިގައި ބަދަލުވެފައިވަނީ ލޯ ބެކް ވަވަލް އަޑެއް ކަމަށްވާ /ɑː/ގެ އަޑަށެވެ. އެހެންކަމުން ރަސްމީ ބަސް އަދާބަލާއިރު ހުވަދޫ ބަހުރުވައިގައި (އެކްސެންޓް) ކޮސްވާކަރު އަބަދިވެ ތަނުގެ ލަފުޒުކަން މަހާރުދުން ތަފާތު 2 ގޮތަކަށް އަޑުގެ ގޮތުން ބަދަލުވާކަން މި ދިރާސާއިން ހާމަވެގެންދެއެވެ.

5.1.3 ސުވާލު ތިނެއްގެ ލަފުޒުކަން (އެކްސެންޓް) "އިން" މަހާރުދުން ހުވަދޫ ބަހުރުވައިގައި އަންނަ ފޮނޮލޮޖިކަލް ބަދަލު.

ތާވަލު 4.1.5 އަދި 4.1.6 ގައިވާ ސުވާލު ތިނެއްގެ ލަފުޒުތަކުން ހުވަދޫ ބަހުރުވައިގައި (އެކްސެންޓް) "އިން" މަހާރުދުން ރަސްމީ ބަސް އެއްގޮތް ކަންތަކެއް ފާހަގަކުރެވުނެވެ. މިގޮތުން "ސޯ" "އާ" "ނާ" އަދި "ތޯ" ސުވާލުގެ ލަފުޒުތައް ހުވަދޫ ބަހުރުވައިގައި އެކްސެންޓް ކޮސްވާކަރުގައި ނިމިވާއިރު ރަސްމީބަސާ އެއްގޮތަކަށެވެ. މިގޮތުން ބަލާއިރު، ރަސްމީ ބަހުގައި "ގަސް - ގަހުން /gʌhʊŋ/ "ކިޔާއިރު ހުވަދޫ ބަހުރުވައިގައި މި ލަފުޒު ބަދަލުވަނީ " ގެހުން /gɛhʊŋ/ މިގޮތަށެވެ. އެހެންކަމުން ސުވާލު ތިނެއްގެ ލަފުޒުތަކަށް ރަސްމީ ބަހުގައި (އެކްސެންޓް) ކޮސްވާކަރުގެ ނިމުން "އުން /ʊn/ " އަށް ނިމޭއިރު ހުވަދޫ ބަހުރުވައިގައިވެސް ހަމަ އެގޮތަށް ނިމޭކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. އެއްގޮތަކަށް ނިމުން ކަމުގައިވިޔަސްވެސް "ނާ" ސުވާލުގެ ލަފުޒުތަކަށް "އިން" މަހާރުވާއިރު ކޮންސޮނަންޓު އަޑުގެ ގޮތުން ލަފުޒުގެ އަޑުތައް ތަފާތުވެގެންދާކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. މިގޮތުން ރަސްމީ ބަހުގައި "ރަށް- ރަށުން /rʌş̌ʊŋ/ " ކިޔާއިރު ހުވަދޫ ބަހުރުވައިގައި ކިޔަނީ "ރަޓުން /rʌʈʊŋ/ މިގޮތަށެވެ. އެގޮތުން ރަސްމީ ބަހުގައި ވޮއިސްލެސް އެލްވިއޮލަރ ފްރިކަޓިވް އަޑެއް ކަމަށްވާ /ş̌/ ގެ އަޑު ހުވަދޫ ބަހުރުވައިގައި ބަދަލުވަނީ ވޮއިސްލެސް ރިޓްރޯފްލެކްސް ޕްލޮސިވް އަޑެއް ކަމަށްވާ

/ʈ/ ގެ އަޑެއްވެ. މިގޮތަށް ބަދަލުވާއިރު ވޯއިސިންގ ، ޕްލޭސް އޮފް އާޓިކިއުލޭޝަން އަދި މެނަރ އޮފް އާޓިކިއުލޭޝަން ބަދަލުވެގެންދާކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

މީގެއިތުރުން މި ދިރާސާއިން ފާހަގަކުރެވުނު ސުކުން ތަނބުގެ ގިނަ ލަފުޒުތައް ރަސްމީ ބަހާއި ހުވަދޫ ބަހުރުވައިގައި (އެބްލޭޓިވް) ކޭސްމާކަރުގައި /ʊn/ ނިމުން ކަމުގައިވީ ނަމަވެސް ބައެއް ލަފުޒުތައް /ɛn/ އަށް ނިމިގެފައިވާކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. މިގޮތުން "އް" ސުކޫނަށް ނިމޭ ލަފުޒެއް ކަމަށްވާ "ބޮއް" ރަސްމީ ބަހުގައި -ބޮކިން /bɔkɪŋ/' " ވާއިރު ހުވަދޫ ބަހުރުވައިގައި ބަދަލުވެފައިވަނީ " ބޮއްކެން /bɔʔkɛŋ/ / މިގޮތަށެވެ. މިގޮތުން މި ލަފުޒު ބަދަލުވެފައިވަނީ /ɪ/ މި އަޑު / ɛ/ގެ އަޑަށެވެ.

5.1.4 ހުވަދޫ ބަހުރުވައިގައި "އާބާފިލި އަދި މުޑުނަމުގެ " ލަފުޒުކަން (އެބްލޭޓިވް) "އިން" މާނަދުމުން އަންނަ ފޮނޮލޮޖިކަލް ބަދަލު.

ތާވަލު 4.1.7 އަދި 4.1.8 ގައި އުވަސީ ހުވަދޫ ބަހުރުވައިގެ މަޑުވެލި އަދި ތިނަދޫ ބަހުރުވައިގައި އާބާފިލި އަދި މުޑުނަމުގެ ލަފުޒުކަން (އެބްލޭޓިވް) "އިން" މާނަދުމުން އަންނަ ބަދަލުވެ. މިގޮތުން ބަލާއިރު ރަސްމީ ބަހުގައި "އާބާފިލިއަކަށް ނިމޭ ލަފުޒުތައް (އެބްލޭޓިވް) ކޭސްމާކަރުގައި "އިން /ɪŋ/ އަދި އުން /ʊŋ/"އަށް ނިމޭއިރު ހުވަދޫބަހުރުވައިގެ މަޑުވެލި ބަހުރުވައިގައި ނިމެނީ "އެން /ɛŋ/ އަދި އައުން /ʌʊŋ/ " އަށް ނިމޭއިރު ތިނަދޫ ބަހުރުވައިގައި ނިމެނީ "އޭން /eːŋ/ " އަދި އާން /ɑːŋ/ އަށެވެ. މިގޮތަށް ނިމިފައިވާ ލަފުޒުތަކަށް ބަލާއިރު ، ރަސްމީ ބަހުގައި "ބޮލާ – ބޮލަލުން /bʊɭʌɭ̠ʊŋ/ "މަޑުވެލި ބަހުރުވައިގައި "ބޮލަލެން /bɔɭʌɭ̠ɛŋ/ " އަދި ތިނަދޫ ބަހުރުވައިގައި "ބޮލަލޭން /bɔɭʌɭ̠eːŋ/ މިގޮތަށް ކިޔާކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. މި ލަފުޒުތައް ބަދަލުވެފައިވަނީ ވަވަރު އަޑުތަކުގެ ސަބަބުންނެވެ. މިގޮތުން ރަސްމީ ބަހުގައި ހައި ބެކް ވަވަރު އަޑު ' އު /ʊ/ " ހުވަދޫ ބަހުރުވައިގައި ބަދަލުވެފައިވަނީ މިޑް ފްރަންޓް ވަވަރު ދެ އަޑު ކަމުގައިވާ "އެ /ɛ/ އަދި އޭ/eː/ "މި އަޑުތަކަށެވެ. އިތުރު ލަފުޒުތަކަށް ބަލާއިރު ، ރަސްމީ ބަހުގައި "ކުރުނބާ – ކުރުނބައިން /kʊrʊ^{n}bʌɪŋ/" ކިޔާއިރު މަޑުވެލި ބަހުރުވައިގައި

"ކުރުނބައުން /kʊrʊ^{n}bʌʊŋ/ " އަދި ތިނަދޫ ބަހުރުވައިގައި " ކުރުނބާން /kʊrʊ^{n}bɑːŋ/ " މިގޮތަށް ކިޔައެވެ. މި ލަފުޒުގައިވެސް ބަދަލުވެފައިވަނީ ވަވަލް އަޑުތައްކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. އެގޮތުން ބަލާއިރު އަސްލީ ބަހުގައި ހައި ފްރަންޓް ވަވަލް އަޑު " އި /ɪ/ " ހުވަދޫ ބަހުރުވައިގައި ބަދަލުވެފައިވަނީ ހައި ބެކް ވަވަލް އަޑު " އު /ʊ/ " އަދި ލޯ ބެކް ވަވަލް އަޑު " އާ /ɑː/ " މި އަޑުތަކަށެވެ. އެހެންކަމުން މި ލަފުޒުތަކުން ބަލާއިރު ވަވަލް އަޑު ތަކުގެ ސަރަހައްދުން ލަފުޒުގެ އަޑު ބަދަލުވެފައިވާކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

މުޤާރަނާގެ ލަފުޒުތައް ހުވަދޫ ބަހުރުވައިގައި (އެކްސެންޓް) ކޮސްވާކަރުގައި ނިމުނީ ބަހުރުވައާ އެއްގޮތަށް ކަން މި ދިރާސާއިން ފާހަގަވެއެވެ. ނަމަވެސް ބައެއް މުޤާރަނާގެ ލަފުޒުތަކަށް (އެކްސެންޓް) "އިން" މަހާރުދުން އަޑުގެ ގޮތުން ބަދަލު އާދެއެވެ. މިގޮތަށް އަޑު ބަދަލުވާ ލަފުޒުކަން ބަލާއިރު، އަސްލީ ބަހުގައި "ގެ – ގެއިން /gɛɪŋ/ " ހުވަދޫ ބަހުރުވައިގެ މަޤާމީ ބަހުރުވައިގައި "ގޭން /geːŋ/" މިގޮތަށް ބަދަލުވެފައިވެއެވެ. އަދި ތިނަދޫ ބަހުރުވައިގައި "ގޭރެން /geːrɛŋ/ މިގޮތަށް ބަދަލުވެފައިވެއެވެ. މި އަޑުތައް ބަދަލުވެފައިވަނީ ކޮންސޮނަންޓް އަދި ވަވަލް އަޑުތަކުންނެވެ. އެގޮތުން އަސްލީ ބަހުގައި ހުރި ފްރަންޓް ވަވަލް އަޑު "އި /ɪ/" އަޑު ހުވަދޫ ބަހުރުވައިގައި ބަދަލުވެފައިވަނީ މިޑް ފްރަންޓް ވަވަލް ދެ އަޑު ކަމުގައިވާ "އޭ /eː/ އަދި އެ /ɛ/ " ގެ އަޑަށެވެ. އަދި ހުވަދޫ ބަހުރުވައިގެ ތިނަދޫ ބަހުރުވައިގައި އަސްލީ ބަސް ޚިލާފަށް ކޮންސޮނަންޓް އަޑެއް އިތުރުވެފައިވާކަން ފާހަގަވެއެވެ. މިގޮތުން ވޮއިސްޑް އަލްވިއޮލަރ ޓްރިލް އަޑެއް ކަމަށްވާ " ރ /r/ "ގެ އަޑު އިތުރުވެފައިވާކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

5.2 ހުވަދޫ ބަހުރުވައިގައި ލަފުޒުކަން (އެކްސެންޓް) "އިން" މަހާރުދުން އަންނަ ފޮނޮލޮޖިކަލް ބަދަލުތައް.

5.2.1 އިތުރުވި ތަނުގެ ލަފުޒުކަން (އެކްސެންޓް) "އިން" މަހާރުދުން އަންނަ ފޮނޮލޮޖިކަލް ބަދަލު.

ތާވަލު 4.1.1 އަދި 4.1.3 ގައިވާ އިޝާރީ ތަނުގެ ލަފުޒުތަކަށް ހުވަދޫ ބަހުރުވައިގައި (އެބްލޭޓިވް) "އިން" މަނާކުރުން ބަދަލުވެގެންދަނީ "އުން" މި ސަފިކްސް އަށެވެ. މިގޮތުން ނަމޫނާ ބަހުގައި "އިހި -އިހިން" ކިޔާއިރު ހުވަދޫ ބަހުރުވައިގައި ކިޔަނީ "އިންސުން" މިގޮތަށެވެ. ސަފިކްސް އަކީ ބޮޑު މޯފީމް(މައި ލަފުޒު)ގެ ފަހަތަށް އިތުރުކުރެވޭ މޯފީމެއް ކަމަށް އޯގްރެޑީ ފިންގަން (1999) ހާމަކުރެއެވެ. އެހެންކަމުން ނަމޫނާ ބަހާ އަޅާބަލާއިރު ހުވަދޫ ބަހުރުވައިގައި އިޝާރީ ތަނުގެ ކޮންސޮނަންޓަކީ "އުން" އެވެ. އަދި ހަމައެހެންމެ ފޮނަލޮޖިކަލީ ހުވަދޫ ބަހުރުވައިގައި އިޝާރީ ތަނުގެ ހުރިހާ ލަފުޒުތަކަކުން (އެބްލޭޓިވް) ކޮންސޮނަންޓުގައި ނިމޭނީ "އުން" އަށް ކަމެވެ. އަދި ހަމައެހެންމެ ފޮނަލޮޖިކަލީ ހުވަދޫ ބަހުރުވައިގައި (އެބްލޭޓިވް) ކޮންސޮނަންޓު ލަފުޒުކަން މަނާކުރާއިރު ނަމޫނާ ބަހާ ހިލާފަށް ބޮޑު މޯފީމް ފުންއެސްޓުވެގެން ދާކަމެވެ. މިގޮތުން ބަލާއިރު ނަމޫނާ ބަހުގައި "މޮޅި – މޮޅިން /mɔɭoːʂɪŋ/ "" ކިޔާއިރު ހުވަދޫ ބަހުރުވައިގައި ކިޔަނީ "މޮޑުއްޓެން /mɔɖɔˀʈɛŋ/ " މިގޮތަށެވެ. އެހެންކަމުން މި ލަފުޒުގައި މިވަނީ ލަފުޒުގެ ބޮޑު ފުންއެސްޓުވެފައެވެ.

5.2.2 އަބާރީ ތަނުގެ ލަފުޒަށް (އެބްލޭޓިވް) "އިން" މަނާކުރުން އަންނަ މޯފޮލޮޖިކަލް ބަދަލު.

އަބާރީ ތަނުގެ ލަފުޒުތަކަށް ހުވަދޫ ބަހުރުވައިގައި (އެބްލޭޓިވް) "އިން" މަނާކުރުން 2 ގޮތަކަށް ބަދަލުވެގެންދާކަން ތާވަލު 4.1.3 އަދި 4.1.4 ގައިވާ ލަފުޒުތަކަށް ބަލައިލުމުން ދޭހަވެގެންދެއެވެ. މިގޮތުން ނަމޫނާ ބަހުގައި އަބާރީ ތަނުގެ ލަފުޒަށް (އެބްލޭޓިވް) ކޮންސޮނަންޓުގައި "އިން" އަށް ނިސްބަތްވާއިރު ހުވަދޫ ބަހުރުވައިގައި ނިމޭނީ "އައުން /ʌʊŋ/ އަދި އާން /ɑːŋ/ " އަށެވެ. އެގޮތުން ބަލާއިރު ނަމޫނާ ބަހުގައި "ހިލަ – ހިލައިން " ކިޔާއިރު ހުވަދޫ ބަހުރުވައިގެ މަގުލި ބަހުރުވައިގައި ކިޔަނީ "ހެލައުން" އެވެ. އަދި ތިނަދޫ ބަހުރުވައިގައި ކިޔަނީ "ހެލާން" މިގޮތަށެވެ. އެހެންކަމުން ނަމޫނާ ބަހުގައި "އިން" މި ސަފިކްސް ހުވަދޫ ބަހުރުވައިގައި ބަދަލުވެފައިވަނީ "އައުން" އަދި "އާން" އަށެވެ. ނަމަވެސް ފޮނަލޮޖިކަލީ ލަފުޒުކަން މަނާކުރާ ސަފިކްސް ބަދަލުވި ކަމުގައިވިޔަސް ލަފުޒު ބޭނުންކުރާ މާނައަށް އެއްވެސް ބަދަލެއް ނުއަތެވެ. މިގޮތުން އަންނަ އިޚްތިލާފު ތަކަށް މޯފޮލޮޖީ އިލްމުގައި ކިޔަނީ allomorphy

ނުވަތަ "މޯފިމް އިންޑިވަލް" ކަމުގައި މުހައްމަދު ނާޒިމް (2016) ހަމަކުރައްވައެވެ. އެހެންކަމުން ދަށުގައި ބައާ ހިލާފަށް ހުވަދޫ ބަހުރުވައިގައި އަބަދުވެސް ތަކުރާރު ނަމުގެ ފަރުދީ ތަނެއް އެބްލޭޓިވް ކުރުމަށް މަނާކުރާ 2 އެލޮމޯފެއް ކަމަށް މި ދިރާސާއިން ހަމަޖެހިގެންދެއެވެ. އެއީ "އަމުން" އަދި "އާން" މި 2 އެލޮމޯފެވެ.

5.2.3 ސުވާލު ތަކުރާރު އާބާދީ އަދި މުޅިނަމުގެ ތަފާތުތަކަށް (އެބްލޭޓިވް) "އިން" މަނާކުރުން އަންނަ މޯފޮލޮޖިކަލް ބަދަލު.

ތާވަލު 4.1.5 އަދި 4.1.6 ގައި ވާގޮތުން ސުވާލުން ތަނަވަސްގެ ތަފާތު ތަނުތަކަށް (އެބްލޭޓިވް) ކުރުމަށްބަލާއިރު ހުވަދޫ ބަހުރުވައިގައި މަނާކުރާ އަކުރަކީ "އުން" އެވެ. އަދި ހަމައެހެންމެ ދަށުގައި ބަހުގައި ވެސް ސުވާލުން ތަނަވަސްގެ ތަފާތު ތަނެއް އެބްލޭޓިވް ކުރުމަށްބަލާއިރު މަނާކުރަނީ "އުން" އެވެ. އެހެންކަމުން ސުވާލުންތަނަވަސްގެ ތަފާތު ތަނެއް (އެބްލޭޓިވް) ކުރުމުގައި ދަށުގައި ބައާ ހުވަދޫ ބަހުރުވައިގައި މާ ބޮޑު ތަފާތެއް އަންނަ ކަމަށް ފެނަގަތީ ނުހުރެވެއެވެ. ނަމަވެސް ފެނަގަނޑުތަކުގައި "އި" ސުވާލުގެ ތަފާތު ކަމުގައިވާ "ބޮއް" މިތަފާތު ފިޔަވާފައިވާ ދަށުގައި ބައާ ތަފާތުތަކުން އެކަމާވެއެވެ. މިގޮތުން ދަށުގައި ބަހުގައި "ބޮއް - ބޮއިން" ކިޔައިދެ ހުވަދޫ ބަހުރުވައިގައި މި ތަފާތު ބަދަލުވެގެންދެ "ބޮއްކެން" މިގޮތަށެވެ. އެހެންކަމުން ދަށުގައި ބައިގައި "އުން" މި ސަރަހައްދު ހުވަދޫ ބަހުރުވައިގައި ބަދަލުވެގެންދެ "އެން" މި ސަރަހައްދު އަށެވެ.

5.3 މި ދިރާސާގެ ހޯދުންތަކަށް މިހާތަނަށް އެހެން ކޯސް ތަކުގައި ދެނެގަނެވިފައިވާ ކުރެވޭނެ މިންވަރު.

މި ދިރާސާއަކީ ހުވަދޫ ބަހުރުވައިގައި ތަފާތުކަން (އެބްލޭޓިވް) "އިން" މަނާކުރުން އަންނަ ފޮނޮލޮޖިކަލް އަދި މޯފޮލޮޖިކަލް ބަދަލުތަކަކީ ކޮބައިކަން ދެނެގަތުމަށް ކުރެވުނު ދިރާސާއެކެވެ. އަދި ހަމައެހެންމެ މި ދިރާސާގައި ދަށުގައި ބަހާއި ހުވަދޫ ބަހުރުވައިގައި ތަފާތުކަން (އެބްލޭޓިވް) "އިން" މަނާކުރުމުގައި ހުރި ތަފާތުތަކާއި އެއްގޮތްތަކެއް އަލިއަޅުވާލާފައިވެއެވެ. މި ދިރާސާއަށް ސާމްޕަލްގެ ގޮތުގައި ހޮވާފައިވާ ދިވެހިބަސްފޮތް (2006) އިން ހޮވާލެވުނު ދިވެހިބަހުގެ ނަމުގެ

ތަނުގެތަކުގެ ލަފުޒުތަކެވެ. މިގޮތުން އިބިލީސް، އަބަދީ، ސުވާލު އަދި މުޚާރަމުގެ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރާވާ ނަމުގެ 55 ލަފުޒު މި ދިރާސާއަށް ހޮވާލެވިފައިވާނެއެވެ. މިގޮތަށް މަދު އަދަދެއްގެ ސާމްޕަލެއް ބޭނުންކޮށްގެން ކުރިއަށް ގެންގޮސްފައިވާ ދިރާސާއަކަށްވާތީ މި ދިރާސާގެ ހޯދުންތަކަކީ މިފަދަ އެހެން ކާސްތަކުގައި ޖެނެރަލައިޒް ކުރެވޭނެ އެއްޗެއް ނޫނެވެ. ސަބަބަކީ މި ދިރާސާއަކީ ވަރަށް ކުޑަ ސާމްޕަލެއްގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް ކޮށްފައިވާ ދިރާސާއަކަށްވުމާއި ދިވެހިބަހުގެ މައިގަނޑު ބައިތަކުގެ ތެރެއިން މި ދިރާސާއަށް ނަގާފައިވަނީ [illegible] ބައެއް ކަމުގައި ވާތީއެވެ. އެހެންކަމުން ދިރާސާގެ ހޯދުންތަކުން ދެއްކި ނަތީޖާ ބިނާވެފައިވަނީ ހިމެނި ސާމްޕަލްގެ ވައްތަރުގެ ސަބަބަކާއި އަދަދުގެ މައްޗަށެވެ. މިއަށްވުރެ ގިނަ ސާމްޕަލްތަކެއް ނަގައިގެން މިއަށްވުރެ ގިނަ ބައިތަކުން ބޭނުންކޮށްގެން ކުރިޔަށްގެންދާ މިގޮތަށް އެހެން ދިރާސާއެއް ހަދައިފިނަމަ ، މި ދިރާސާއިން ފެނުނު ނަތީޖާއާ ތަފާތު ނަތީޖާއެއް ފެނުމަކީ ވެސް އެކަށީގެންވާ ކަމެކެވެ. އެހެންނަމަވެސް ތަސްވީރު ބަހުރުވައަކާ އެބަހުގެ ސަރަހައްދަކީ ބަހުރުވައަކާ ގުޅޭ ފޮނޮލޮޖިކަލް އަދި މޯފޮލޮޖިކަލް ތަފާތުތަކެއް ހުންނަކަން މި ދިރާސާއިން ހާމަވެއެވެ. ތަސްވީރު ބަހަކާއި އެބަހުގެ ސަރަހައްދީ ބަހުރުވައަކާމެދު ހުންނަ މިގޮތަށް ތަފާތުތަކަކީ ހުންނާނެ ތަފާތުތަކެއްކަމަށް ލިންގްއިސްޓިކްސް އެއްބަސްވެފައިވާ ތަފާތުތަކަށްވާއިރު ، މި ދިރާސާއިން ފެނުނު ފޮނޮލޮޖިކަލް އަދި މޯފޮލޮޖިކަލް ތަފާތުތައް މިގޮތަށް އެހެން ދިރާސާތަކުން ފެނުމަކީ އެކަށީގެންވާ ކަމެކެވެ.

ބާބު 6 (ނިންމުމާއި ޚުލާސާކޮށްދެއްވުން)

6.1 ނިންމުން.

މި ދިރާސާއަކީ ހުވަދޫ ބަހުރުވައިގައި ވަޒަންކަން (އެކްސެންޓް) "އިން" މާނަކުރުން އަންނަ ތަފާތުތަކާއި އެއީ ގަވާއިދުތަކާ ބަދަލުވަމުންދާ ކަމެއްތޯ ބެލުމަށް ކުރުވެފައި ދިރާސާއެކެވެ. ހަމައެއާއެކު ތަހުލީލު ބަހުގައި ވަޒަންކަން (އެކްސެންޓް) "އިން" މާނަކުރުމާއި ހުވަދޫ ބަހުރުވައިގައި ވަޒަންކަން (އެކްސެންޓް) "އިން" މާނަކުރުމުގައި ހުރި ތަފާތުތައް ވެސް މި ދިރާސާގައި ހިމެނިފައިވެއެވެ. އަދި މި ދިރާސާއަކީ ކޮލިޓޭޓިވް ހުވަދޫ އަތޮޅުގެ 2 ރަށަކުން ސާމްޕަލް ނަގައިގެންނެވެ. މިގޮތުން ހުވަދުއަތޮޅުގެ މަޑަވެލި އަދި ތިނަދޫ މީހުން ކޮންމެ ރަށަކުން 5 މީހުން މި ދިރާސާގައި ބައިވެރިކޮށްފައިވެއެވެ. ހަމައެހެންމެ މި ދިރާސާގައި ބޭނުންކުރި ވަޒަންތަކެއް ކޮލިޓޭޓިވް ދިރާސާކުރުމުގެ ބަހަށްގައި ވިލްކިންސް (2006)ގައިވާ ދިރާސާ ބަހުގެ ނަމޫނާ ތަރުޖަމާކޮށް ވަޒަންތަކަށް އިސްތިކްރާރުކޮށްފައިވެ. އެހެންކަމުން މި ދިރާސާ ކޮލިޓޭޓިވް ދިރާސާގައި ބައިވެރިވި ފަރާތްތަކުން ލިބުނު މައުލޫމާތު، ލިޔުންތެރިކަމުގައި ބޭނުންކުރި މައުލޫމާތު ތަކުގެ މަށްޗަށެވެ.

މި ދިރާސާއިން ދެނެގަތް ގޮތުގައި ހުވަދޫ ބަހުރުވައިގައި ވަޒަންކަން (އެކްސެންޓް) "އިން" މާނަކުރުން ތަފާތުތަކާ ގުޅިގެން މުޤައްރަރަކާ ގުޅުން ބަދަލުވަމުންދާ އަންނަނީ އެކިގޮތްތަކުންނެވެ. އަދި ހަމައެހެންމެ ދަރިވަރު ބަސް ހުވަދޫ ބަހުރުވައިގައި ތަފާތުތަކުން ހުރިގޮތް މި ދިރާސާއިން ހާމަވެގެންދެއެވެ. ހަމައެއާއެކު މި ދިރާސާއިން ހާމަވެގެންދިޔަ ގޮތުގައި ދިރާސާ ބަހުގައި ނަމުގެ ތަފާތުތަކާ ދާދި ބަހުގައި (އެކްސެންޓް) ކާސްވާކަރުގައި "އިން" އަށް ނިޔާއިރު ހުވަދޫ ބަހުރުވައިގައި މާނަވެސް 4 ގޮތަކުން ނިމިގެންދާކަން ފާހަގަކުރެވިގެން. އެއީ "އެން ، އަދުން ، އާން އަދި އުން" މި 4 ގޮތެވެ. މިގޮތުން ފަރަގުތަކާ ގުޅުން މި ބަދަލުތަކާއި އަންނަނީ ކޮންސޮނަންޓު އަޑުތަކާއި ވަވަލް ވަވަލް އަޑުތަކުގެ ތަފާތުންނެވެ. އަދި މިގޮ އިތުރުން ކްލާސް އޮފް އާޖިޔުލޭޝަނާއި ފޯނަރ އޮފް އާޖިޔުލޭޝަން އަދި ވޮއިސިންގ ވެސް މުހިންމު ދައުރެއް މި ބަދަލުތަކުގައި އަދާކުރާކަން މި ދިރާސާއިން ހާމަވެއްޖެ.

ޑޯކްޓިވް ގޮތުން އަހިސާބުވެއްޖެ ބަދަލުތަކަށް ބަލާއިރު ، ހުވަދޫ ބަހުރުވައިގައި ތަފުޖަކަށް (އެބްލޭޓިވް) "އިން" މަގާރުދުން ބަސްއެއް ތަފުޖަކަކީ "ނުޖެ" ބަދަލުވެފައިވާކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. މިގޮ އިމްޕޯޓެންޓް ފާހަގަކުރެވުނު ހުވަދޫ ބަހުރުވައިގައި (އެބްލޭޓިވް) ކޭސްމާކަރުގެ ނިމުން ތަސްމީ ބަދަލު ހިމާލެން 4 ގޮތަކަށް ނިމުންހަމަވެސް މާނައިގެ ގޮތުން އެއްވެސް ބަދަލެއް ނުނުކުރެއެވެ. މިގޮތުން މި ވާހަކަތަކަށް "ޗާޕް އިމްޕޯޓާލް " ތަކެވެ. މި އިމްޕޯޓަލްތަކަށް ތަފުޖަގެ ފޯމަށް ސަރަޙައްދުވެފައި އެއް މަހާރުދުނަށް މާނައިން ބަދަލު ނާނާނަ އިމްޕޯޓަލްތަކެއްވެ.

މި ދިރާސާއިން ފާހަގަކުރެވުނު އަނގަބަހުގައި ދިވެހި ބަހުގެ ނަމުގެ ތަނުޖެކަމުގެ ޓެކްސްޓްގައި ހިފުނު "ސުކުކުން" ތަނުޖެގެ ތަފުޖަކަށް (އެބްލޭޓިވް) ކޭސްމާކަރުގައި ނިމުނު ބަސްތަ ބަދަލު ހުވަދޫ ބަހުރުވައާ އެއްގޮތަކަށް. މިގޮތުން ބަސްތަ ބަހާ އެއްގޮތަށް ހުވަދޫ ބަހުރުވައިގެ ސުކުކުން ތަނުޖެގެ ތަފުޖަކަށް (އެބްލޭޓިވް) ކޭސްމާކަރުގައި ނިމިފައިވަނީ "އުން" އަށެވެ.

އެހެންކަމުން ޖުމްލަގޮތެއްގައި، މި ދިރާސާއިން ހާމަވެގެން ދިއަގޮތުގައި ހުވަދޫ ބަހުރުވައިގައި ތަފުޖަކަށް (އެބްލޭޓިވް) "އިން" މަހާރުވެއިރު ލޯކޯޓިވް އަދި ޑޯކްޓިވް ބަދަލުތަކެއް އަންނަކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

6.2 ތަކުރާރުވާ ސުވާލު.

މި ދިރާސާއަކީ ހުވަދޫ ބަހުރުވައިގައި ތަފުޖަކަށް (އެބްލޭޓިވް) "އިން" މަހާރުދުން އަނގަ ލޯކޯޓިވް އަދި ޑޯކްޓިވް ބަދަލުތަކަކީ ކޮބައިކަން ދެނެގަތުމަށް ކުރެވުނު ދިރާސާއެކެވެ. އަދި ހަމައެހެންމެ ތަސްމީބަހާ ހުވަދޫ ބަހުރުވައިގައި (އެބްލޭޓިވް) ކޭސްމާކަރު ތަފުޖަކަށް މަހާރުވެއިރު އަނގަ ތަފާތުތައްވެސް މި ދިރާސާގައި ހޯދިފައިވާނެއެވެ. އެހެންކަމުން ޖުމްލަގޮތެއްގައި މިއީ ބަހަކާއި ބަހުރުވައެއްގެ ދެމެދުގައި ހުރި ލޯކޯޓިވް އަދި ޑޯކްޓިވް ތަފާތުތައް ދެނެގަތުމަށް ކުރެވުނު ދިރާސާއެކެވެ.

މި ދިރާސާކުރުމަށް ހުވަދޫ ބަހުރުވައިގައި ގާތް ނަމޫނާއިން 2 ކަރަކުންނެވެ. ނަމޫނާގެ މި ދިރާސާއަށް ހުވަދުއަތޮޅުގައި ދިރިއުޅޭ ހުރިހާ ކަރަތަކުން ގާތް ނަމޫނާގައި މި ދިރާސާގެ ފަރާތުން އިންޓަވިއުކުރެވުނެވެ. އަދި ގާތްނަމޫނާ 2

ޚަރުން ނުލިބޭ މައުލޫމާތު ތަކެއްވެސް ލިބިގެންދާނެއެވެ. މިގޮތުން، މި ދިރާސާ ހުދުމަސްބަކައި ހޯދާފައިވާ ދިވެހިބަހުގެ ނަމުގެ ލަފުޒުތައް މިއަށްވުރެ ގިނަ ކޮށްފިނަމަ މި ދިރާސާ އިތުރަށް ފުރިހަމަ ވެގެންދާނެކަން ޔަގީނެވެ. އަދި މިގޮތުން ދިވެހިބަހުގައި ބޭނުންކުރާ ނަމުގެ ލަފުޒުގެ އިތުރުން "ކަމުގެ ލަފުޒު " ބޭނުންކޮށްގެން ސާމްޕަލްގެ އަދަދު ގިނަކޮށްގެން މި ދިރާސާ ކުރިއަށް ގެންދެވުނުނަމަ މިއަށްވުރެ ފުރިހަމަ ނަތީޖާއެއް މި ދިރާސާއިން ލިބިގެންދާނެއެވެ.

ނިމުނީ...

ހަވާލާ ލިސްޓު

ހުސައިން ރަޝީދު އަހުމަދު.(1996).ދިވެހިބަހުގެ އަރު. މާލެ: ސާވިރުދުކުރުފާރާމް އެނގޭކަން ނޮމް

ރޮބަރޓް ބަރޗްގެ. (1995). ފެށުމާއި- މުޅިމަ ބާސް މާޒޫރީ. ހުޅަނގުގެ ސްޓޮބާބާސް އޮކު އެމެރިކާ:

ރިޗާޑް އޭ ނަދިބް. (2013). އަ ޓޫރިޗް ކޯސް ބުކް. ކިއުއާކް: ކޭމްބްރިޖް ޔުނިވަރސިޓީ ޕްރެސް.

ބުރޫސް ޑީ ކެއިން. (2000). ދިވެހި (މޯލްޑިވިއަން) އަ ސިންކްރޯނިކް އެންޑް ޑައިކްރޯނިކް ސްޓަޑީ. (ޕީ. ސްޓޭޓް ޔުނިވަރސިޓީ އޮފް ނިއުޔޯކް ޕްރެސް. އެޗް.ޑީ . ޑިޒަރޓޭޝަން). އިތަކާ، ކޯނެލް ޔުނިވަރސިޓީ.

އެޑްވާޑް ފިނެގަން. (2012). ލޭންގުއޭޖް އިޓްސް ސްޓްރަކްޗަރ އެންޑް ޔޫޒް. ޔޫ.އެސް.އޭ: ވަރޑްސްވަރތް ކެންގޭޖް އެންޑް އިޓްސް ލަރނިންގ.

އެޑްވަރޑް ފިނެގަން .(1999). ލޭންގުއޭޖް ސްޓްރަކްޗަރ އެންޑް އިޓްސް ޔޫސް (ތާރޑް އިޑިޝަން). އޮސްޓްރޭލިއާ . ހާކޯޓް އެޑް.ކޯ ޕޭސް، ހާކޯޓް ބްރޭސް ކޮލެޖް ޕަބްލިޝަރސް.

މަލީހާ އަލީފް. (2014). ދިވެހިބަހުގެ ތަފާތުގެ އިސްތިމާލު ތަފާތުން ވަޒަންކުރުން (ޑިސެޓޭޝަން). ޔުނިވާރސިޓީ އޮފް އާރސްބެސް: ދިވެހިރާއްޖޭގެ ގައުމީ ޔުނިވަރސިޓީ.

ވިކްޓޯރިއާ ފްރޮމްކިން، ރޮބަޓް ރޮޑްމަން، ނީނާ ހައިމްސް. (1999). އެން އިންޓްރޮޑަކްޝަން ޓު ލޭންގުއޭޖް. (ފޯތް އެޑިޝަން). އޮސްޓްރޭލިއާ. ހާކޯޓް އޮސްޓްރޭލިއާ ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް.

މުހައްމަދު ނާޒިމް. (2016). ދިވެހި ތަފާތުގެ ހިއްސާކުރު (3ވަނަ ގޮތާލީޖް). މުސައްސިލު (ތޯޕިއުލޭޝަނާ ޕްރެސް)

މުހައްމަދު ޖަމީލް ދީދީ. (1970). ފިޔަވަޅު-3،2،1. މާލެ: މުސައްސިލު.

މުޙައްމަދު އަމީން. (1368). ދިވެހިބަސް ދަރިވަރުންގެ އެހީތެރިޔާ. މާލެ ، ދިވެހިރާއްޖެ.

މާޓިން ހަސްޕެލްމަތް އަދި އެންޑްރިއާ ޑީ ސިމްސް. (2010). އަންޑަސްޓޭންޑިންގ މޯފޮލޮޖީ. (ސެކަންޑް އެޑިޝަން). ލަންޑަން: ހޮޑާ އެޑިއުކޭޝަން.

ދިވެހި ބަސްފޮތް. (2006). ދިވެހި ބަހުގެ އުކަޅަތި : މާލެ ، ދިވެހިރާއްޖެ.

ލިންޑާ ޓޮމަސް. (1993). ބިގިނިންގ ސިންޓެކްސް. ޔުނައިޓެޑް ކިންގްޑަމް: ޓީ ޖޭ އިންޓަރނޭޝަނަލް ލިމިޓެޑް. ޕަޑްސްޓޯ ، ކޯންވޯލް.

ޓްރާންސްމޭޝިނާ. އެނޮނިމަސް. (އ.ނުދ). ޓްރާންސްލޭޝަން ޕްރޮސެސް. ނެގީ : ސެޕްޓެމްބަރ 26 2010 http://www.transmachina.com/node/10 ން.

ސޮންޔާ ފްރިޓްސް. (2002). ދަ ދިވެހި ލޭންގުއޭޖް، އަ ޑިސްކްރިޕްޓިވް އެންޑް ހިސްޓޮރިކަލް ގްރޭމަރ އޮފް މޯލްޑިވިއަން އެންޑް އިޓްސް ޑައިލެކްޓްސް. ހާރަސޯވިޓްސް ވެރްލާގް . ވީސްބާޑަން.

ޑޭވިޑް ކްރިސްޓަލް. (2008). އަ ޑިކްޝަނަރީ އޮފް ލިންގުއިސްޓިކްސް އެންޑް ފޮނެޓިކްސް . ސިކްސްތް އެޑިޝަން : ބްލެކްވެލް ޕަބްލިޝަރސް.

ޑަބްލިއު. ލޯރެންސް ނިއުމަން. (2003). ސޯޝަލް ރިސަރޗް މެތަޑްސް. (ފިފްތް އެޑިޝަން). ޔޫ އެސް އޭ. ޕިއަރސަން އެޑިއުކޭޝަން.

ޑޭވިޑް އޮޑެން. (2005). އިންޓްރޮޑިއުސިންގ ފޮނޮލޮޖީ. ނިއުޔޯކް: ކޭމްބްރިޖް ޔުނިވަރސިޓީ ޕްރެސް.

ޕީޓަރ ލެޑިފޯގެޑް. (2001). އަ ކޯސް އިން ފޮނެޓިކްސް. އޮސްޓްރޭލިޔާ : ހާރކޯޓް ޕަބްލިޝަރސް.

ޖޯޖް ޔޫލް . (2000). ޕްރެގްމެޓިކްސް (ފަސްޓް އިސްޓޯރީ). ހޮންގް ކޮންގް : އޮކްސްފޯޑް ޔުނިވަރސިޓީ ޕްރެސް.

ޖޯން . ޑަބްލިއު ކްރެސްވެލް. (2005). އެޑިއުކޭޝަނަލް ރިސަރޗް ޕްލޭނިންގ ކޮންޑަކްޓިން، އެންޑް އިވެލުއޭޓިން، ކުއަންޓިޓޭޓިވް އެންޑް ކުއަލިޓޭޓިވް ރިސަރޗް. ނިއު.ޖަރސީ. އާރ : ޕިއަރސަން.

އެޕެންޑިކްސް

1 ދިރާސާގެ ބައިވެރިންނާ ހަވާލުކުރި ސުވާލު ކަރުދާސް.

މި ސަވާލުކަރުދާހީ އަޅުގަނޑު (އަލިމާ އަހުމަދު) މިހާރު ކިޔަވަމުންދާ ކޯހުގައި ހެދުމަކަށް ހަމަޖެހިފައިވާ ދިރާސާއަކަށް އެއްކުރާ މަޢުލޫމާތެކެވެ. މި މަޢުލޫމާތުގެ އެއްވެސް ބައެއް ، އަނެއް އެއްވެސް ކަމަކަށް ބޭނުންނުކުރެވޭނެ ކަމުގެ ޔަގީންކަން އަރުވަމެވެ. މި ސަވާލުތަކަށް ފުރިހަމަކޮށްދެއްވުމަށް އެއްވެގެން ވަގުތުކޮޅެއް އެއްބާރުލުމެއްދެއްވީތީ ޝުކުރުދަންނަވަމެވެ.

ތިރީގައިވާ ތަފްޞީލުތައް (ހުވަދޫ ބަހުރުވައިން) ކިޔުއްވައިދެއްވުން އެދެމެވެ.

ނަންބަރު	ތަފްޞީލު	ރަސްމީ ބަހުން "އިން" މަޢާނައިގެން	(ހުވަދޫބަހުރުވައިން "އިން" މަޢާނައިގެން
1	ދެރި	ދެރިން	
2	އިރި	އިރިން	
3	ފިރި	ފިރިން	
4	ރުރި	ރުރިން	
5	ފުރި	ފުރިން	
6	މޮޅެރި	މޮޅެރިން	
7	މުދި	މުދިން	
8	ކާދި	ކާދިން	

9	ށާހި	ށާހިން	
10	ޑޯހި	ޑޯހިން	
11	ކަޅުހި	ކަޅުހިން	
12	ބަރަހި	ބަރަހިން	
13	ފަހި	ފަހިން	
14	ހިހި	ހިހިން	
15	ފިހި	ފިހިން	
16	ތަރި	ތަރިން	
17	ބަރި	ބަރިން	
18	މަދިރި	މަދިރިން	
19	މިރި	މިރިން	
20	ތިރި	ތިރިން	

21	ރިހަ	ރިހައިން	
22	ވިހަ	ވިހައިން	
23	ހިތަ	ހިތައިން	
24	އަތަ	އަތައިން	
25	ވަރަ	ވަރައިން	
26	ކިބަ	ކިބައިން	

27	ގުޖަ	ގުޖައިން	
28	ނިކަ	ނިކައިން	
29	ބޯވަ	ބޯވައިން	
30	ރޫފަ	ރޫފައިން	
31	ރޯދަ	ރޯދައިން	
32	ތިފަ	ތިފައިން	
33	ފާގަ	ފާގައިން	
34	ނުރަ	ނުރައިން	
35	ފަރުބަދަ	ފަރުބަދައިން	
36	ވިނަ	ވިނައިން	
37	ގެމަ	ގެމައިން	
38	ކަފަ	ކަފައިން	
39	ބުދަ	ބުދައިން	
40	ދިއަ	ދިއައިން	
41	ހޯމަ	ހޯމައިން	

41	ފައިތިލަ	ފައިތިލައިން	
42	މަސް	މަހުން	
43	ގަސް	ގަހުން	
44	ބަސް	ބަހުން	
45	ބޯއް	ބޯކުން	
46	ފަން	ފަނުން	
47	އަސް	އަހުން	
48	ރަން	ރަނުން	
49	އަތް	އަތުން	
50	ރުއް	ރުކުން	
51	ބުޅާ	ބުޅަލުން	
52	ކުރުނބާ	ކުރުނބައިން	
53	ގެ	ގެއިން	
54	ބޮ	ބޮލުން	
55	މާ	މަލުން	

\

ބައިވެރިންގާ ހަވާލު ކުރެވުނު މައުޟޫޢު.

ދިރާސާގެ ބައިވެރިންނަށް

ވެދުން ސަލާމަށްފަހު ދަންނަވަމެވެ.

އަޅުގަނޑު (އަމީނާ އަހުމަދު / ކޮލެޖިން / ގދ.މަޑަވެލި) އަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ގައުމީ ޔުނިވަރސިޓީގެ ފެކަލްޓީ އޮފް އާރޓްސް އަށް ދަރިވަރުވެފައިވާ ، އެ ފެކަލްޓީގައި ބެޗެލަރ އޮފް އާރޓްސް އިން ދިވެހި ލޭންގުއޭޖު ފުރިހަމަ ކުރަމުންދާ ދަރިވަރެކްމެވެ. އަޅުގަނޑުމި ދަރުސް މި ކޯހުގެ ބައެއްގެ ގޮތުގައި ފުރިހަމަ ކުރަމުންދާ ދިރާސާ އެއްގެ މަސައްކަތް ފުރިހަމަކުރަމުންނެވެ. ދިރާސާކުރުމަށް އަޅުގަނޑު ނަގާފައިވާ މައުޟޫޢަކީ ހުވަދޫ ބަހުރުވައިގައި ތަފްޞީލަކަށް (އެބްލޭޓިވް) "އިން" މައާރުފުން އަންނަ ފޮނޮލޮޖިކަލް އަދި މޯފޮލޮޖިކަލް ބަދަލުތަކަކީ ކޮބައިހެއްޔެވެ؟. މި މައުޟޫޢެވެ. މި ދިރާސާ އަޅުގަނޑު އަމާޒުކޮށްފައިވަނީ ހުވަދުން 40 އަހަރުން މަތީ މީހުންނަށެވެ. މިގޮތުން މި ދިރާސާއަށް މައުލޫމާތު އެއްކުރުމަށް ހަމަޖެހިފައިވަނީ އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅާ ތަފްޞީލުކޮށް ސުވާލުކުރުން ހުވަދޫބަހުރުވައިގައި "އިން" މާނަކުރައިގެން ކިޔާދޭތަން ލިޔެގެން ތަފާތުކުރުން އަންނަ ބަދަލުތަކެއް ދެނެގަންނަ އުސޫލަކުންނެވެ. ސަމާލުކަމަށް ތިޔަބޭފުޅުންގެ ނަމާއި އެއްވެސް މަޢުލޫމާތެއް މި ދިރާސާގައި ނުހިމެނޭނެ ކަމުގެ ފުރިހަމަ ޔަޤީންކަން އަރުވަމެވެ.

މި ދިރާސާގައި ބައިވެރިވުމަކީ ތިޔަބޭފުޅުންނަށް އިޚްތިޔާރީކަމެއްކަމެވެ. އަދި މި ދިރާސާގައި ބައިވެރިވުމަށް ތިޔަ ބޭފުޅުންނަށް އެއްވެސް މަޖުބޫރު ކަމެއް ނެތެވެ. އެހެންކަމުން ތިޔަބޭފުޅުން ބޭނުންވެއްޖެ ހިނދެއްގައި ދިރާސާއިން އެއްކިބާވުމުގެ އިޚްތިޔާރު އޮންނާނެއެވެ. އެހެންކަމުން މިކަމަށް ހިތްވަރުދީ މިކަން ކުރެވޭނެ މަގުފަހި ކޮށްދެއްވާނެ ކަމަށް ގަބޫލުކުރަމެވެ.

ސުޕަވައިޒަރ:

ކޮންސެންޓް ފޯމް.

<u>އިޤްރާރު ފޯމު</u>

____

ދިރާސާގެ ފުރިހަމަ ސުރުޚީ: "ހުވަދޫ ބަހުރުވައިގައި ތަފާތުކަން (އެބްލޯޖިވް) "އިން" މަޢުލޫމާތު އަންނަ ފޮނޮލޮޖިކަލް އަދި މޯފޮލޮޖިކަލް ބަދަލުތަކަކީ ކޮބައިހެއްޔެވެ؟

===

<u>ދިރާސާކުރާކުރާފަރާތުގެ މަޢުލޫމާތު:</u>

ނަން: އަމީނާ އަހުމަދު

އެޑްރެސް: ކުރެވިން / ގދ. މަޑަވެލި.

#	ތަފްސީލް	ބައިވެރިޔާ އެއްބަސް ވޭތޯ ބަލާކަމުގައި ރަގުޅު ސޮއި ކުރުމަން
1	މަތީގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ދިރާސާ ހަދާ މިހާގެ މައުލޫމާތު ކަރުދާސް އަހަރެން ކިޔައި، އެ މައުލޫމާތު އަހަރެންނަށް އޮޅުންފިލައިފައި ވާ ކަމަށާއި އެ ކަމާ ގުޅޭ ބޭނުންވާ ސުވާލު ކުރުމުގެ ފުރުސަތުވެސް އަހަރެންނަށް ލިބިފައި ވާ ކަމަށް އެއްބަސްވަމެވެ.	

2	ދިރާސާގައި އަހަރެން ބައިވެރިވާ ބައިވެރި ފުރަތަމަ އަހަރެންގެ އަމިއްލަ އިޚްތިޔާރުގައި ބައިވެރިވުމުގެ ކަމާއި، އަހަރެން ބޭނުން ކޮންމެ ވަގުތެއްގައި އެއްވެސް ސަބަބެއް ބަޔާން ނުކޮށްވެސް ދިރާސާއިން ވަކި ވެވިދާނެ ކަން އަހަންނަށް އެނގެއެވެ.	
3	މަތީގައިވާ ދިރާސާގައި ބައިވެރިވާން އަހަރެން އެއްބަސްވަމެވެ.	
4	އަހަރެން ބައިވެރިވާ ބަސްދީގަތުން/ ރެކޯޑް ކުރުމަށް/ ޓްރާންސްކްރިޕްޓުކުރުމަށް އަދި ރިޕޯޓު ހެދުން އަހަރެން އެއްބަސްވަމެވެ.	
5	އަހަރެން ބައިވެރިވާ ބަސްދީގަތުން/ ރެކޯޑް ކުރުމަށް/ ޓްރާންސްކްރިޕްޓުކުރުމަށް ވަސީލަތު ރިޕޯޓު ހެދުން އަހަރެން އެއްބަސްވަމެވެ.	
6	މި ދިރާސާގެ ރިޕޯޓުގައި އަހަރެން ބުނެފައި ހުރި ވާހަކަތައް ބޭނި އިޤްތިބާސްގޮތުން، ބޭނި މިސާ ނަންނަގާ ގޮތަށް ބޭނުން ހެދުން އަހަރެން އެއްބަސްވަމެވެ.	

އިޤްރާރު:

ދިރާސާގައި ބައިވެރިވާ ފަރާތުގެ ނަން:	ތާރީޚު	ސޮއި

ދިރާސާކުރާ ފަރާތުގެ ނަން:	ތާރީޚު	ސޮއި
އަމީނާ އަހުމަދު		

އެތިކްސް ހުއްދަ ނަންބަރު:

ރެފަރެންސް ހުއްޓަ

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤައުމީ ޔުނިވަރސިޓީ

ފެކަލްޓީ އޮފް އާޓްސް

މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ

ރިސަރޗް އެތިކްސް އެޕްރޫވަލް
Research Ethics Approval

Student Details — ދަރިވަރުގެ މަޢުލޫމާތު

Student Name:	އަމީނާ އަޙްމަދު	ދަރިވަރުގެ ނަން:
Student ID Number:	33429	ދަރިވަރުގެ އައި.ޑީ ނަންބަރު:
Course/ Year:	ބެޗްލަރ އޮފް އާޓްސް އިން ދިވެހި ލޭންގުއޭޖް 2015 (ޕާޓްޓައިމް ކްލާސް)	ކޯސް/ އަހަރު:

Research Details — ރިސަރޗްގެ މަޢުލޫމާތު

Subject and Code:	Directed Research Project DHI307	މާއްދާއި މާއްދާގެ ކޯޑު:
Research Title:	ހުވަދޫ ބަހުރުވައިގައި ލަފުޒުކުރާ (އެކްސެންޓް) "އިން" ވަޢުދުން އަންނަ ޚާއްޞިޔަތްތައް އަދި ޚާއްޞިޔަތް ބަދަލުވަމުންދާ ކޮބާ؟	ރިސަރޗްގެ ސުރުޚީ:
Supervisor's Name:	އާމިނަތު ރިޔާޝާ	ސުޕަރވައިޒަރުގެ ނަން:

Approval Details — ހުއްދައިގެ މަޢުލޫމާތު

Date of Submission:	03.03.2018	ހުށަހެޅުއްވި ތާރީޚް:
Date of Approval:	04.04.2018	ހުއްދަދެވުނު ތާރީޚް:
Duration to Complete:	24 މެއި 2017ގެ ނިޔަލަށް	ހުއްދަދެވުނު މުއްދަތު:
Ethics Approval No. from MNU Research Ethics Commitee	RE/2017/A-03	އެމް އެން ޔޫ ރިސަރޗް އެތިކްސް ކޮމިޓީން ދެއްވި ހުއްދައިގެ
Faculty Approval No:	BADL,2015 TC/11	ފެކަލްޓީގެ ހުއްދަ ނަންބަރު:

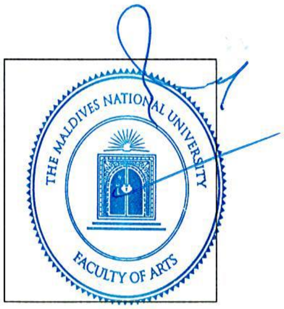

އަމީނާ